

Slovenski dom

Stev. 121.

V Ljubljani, sobota 27. maja 1939.

Leto IV

Napovedi o razvoju sodelovanja med Anglijo, Francijo in Rusijo:

Po podpisu obrambne zveze – vojaški posveti med Anglijo, Francijo in Rusijo

London, 27. maja. o. Poluradno poročajo, da je francoski zunanji minister Bonnet včeraj izročil sovjetskemu poslaniku v Parizu Suriču v imenu angleške vlade besedilo predloga za sklep obrambne zveze med Anglijo, Francijo in Rusijo.

Angleški veleposlanik v Moskvi je izročil danes Molotovu načrt angleško-sovjetskega sporazuma, ki je prispel sredi iz Londona. Podrobnosti načrta niso znane. Istočasno z angleškim poslanikom bo izročil Molotovu načrt tudi odpravnika poslov francoskega poslanstva. Dejstvo, da bosta predstavnika obeh zapadnih sil predala odgovor hkratu, pripisujejo v Moskvi zelo veliko važnost.

Pričakujejo, da bo ruska vlada angleški predlog nekaj dni preučevala, nato pa odgovorila, da

ga sprejme, nakar bosta Anglija in Rusija uradno naznanili sklep sporazuma. To se bo zgodilo najbrž 5. junija, ko bosta angleški ministrski predsednik Chamberlain in sovjetski zbornik, sovjetski zunanji minister Molotov pa v vrhovnem sovetu objavila končno uradno besedilo tega sporazuma.

takoj po sklenitvi pogodbe naj bi se začeli vojaški tehnični posveti med francoskim, angleškim in ruskim generalnim štabom glede bodočega sodelovanja.

Pariz, 27. maja. o. »Matine« prinaša danes članek svojega dopisnika iz Londona, v katerem piše o angleško-francoskih predlogih Rusije. Glavna vsebina na teh predlogov je po njegovem mnenju v tem, da bo odslej vsaka evropska država, ki se je pripravljena in sposobna tudi sama bo-

jevati proti ogrožanju svoje neodvisnosti, imela pravico zahtevati pomoč od Anglije, Francije in Rusije. Brž ko bi na to zahtevo ugodno odgovorila katera koli od treh veleval, bi drugi dve morali sami po sebi sodelovati z njo. Anglija je na ljubo Rusiji pripravljena obljubiti svoje varstvo tudi baltičkim državam Litvi, Letonski in Estoni, ki tvorijo nekako prednjo stražo za rusko ozemlje.

Drugi francoski listi napovedujejo podpis angleško-francosko-ruske obrambne zveze še pred petim junijem, ko se sestane angleška poslanska zbornica. Vojaška posvetovanja med tremi državami bi se začela še pred koncem junija, na jesen pa bi obiskal Moskvo angleški vojni minister Hore Belisha in se udeležil velikih vojaških vaj rdeče vojske.

Vesti 27. maja

Francoska vlada naj takoj prepove izvažati v Nemčijo surovine, ki služijo za oboroževanje. Glavna naloga Francije in Anglije mora po zaščiti Češke biti v tem, da po vsem svetu organizirata zaporo proti oskrbovanju Nemčije in Italije s temi surovinami. Tako se glasi pismo, ki ga je francoski poslanec Montigny poslal včeraj predsedniku vlade Daladieru.

Pet velikih parnikov s prostovoljci iz nemške divizije Condor je včeraj ob 13 odpotovalo iz severne španske luke Vigo v Hamburg.

Glede oborožitve Aalandskih otokov v finskiem zalivu, katero zahtevajo Finska, Švedska ter Norveška in kateri se upirajo zlasti Sovjeti, ni na zasedanju Zveze narodov prišlo do sporazuma. Zato bodo najbrž sklicali sestanek vseh držav, ki so leta 1921 podpisale sporazum, po katerem ne sme na teh otokih nihče delati utrd.

Litvanski zunanji minister Munters je včeraj povedal, da bo Litva prihodnji teden sklenila z Nemčijo pogodbo o nenapadanju.

V New York je dopotoval italijanski senator grof Cini, ki bo imel v Združenih državah več predavanj za propagando svetovne razstave v Rimu leta 1942.

24-letnice italijanskega vstopa v svetovno vojno so se spominjali v Italiji in Franciji pred tremi dnevi. Italijanski tisk pri tej priložnosti razpravlja o razmerju med Francijo in Italijo ter ugotavlja, da je Italija iz leta 1915, kakršno si želi Francija, mrtva, pa naj Francija to še tako obžaluje. Pač pa živi stara versajska in ženevska Francija, ki Italiji ne da tistega, kar ji gre.

Nemčanci so razbili okna holandskemu konzulu v Gdansk. Zdi se, da so se napadalci zmotili v hišni številki memo, da gre za stanovanje poljskega komisarja, ki stane tam blizu. Zastopnik gđanskega senata se je holandskemu konzulu opravičil.

Naš trgovski minister Tomić je včeraj obiskal francoskega trgovskega ministra Gentina in se z njim dolgo posvetoval o čim ugodnejšem izvajanju pogodbe, sklenjene med nami, Francijo in Anglijo.

Italijanski legionarji se bodo danes začeli vkrcavati v južnem španskem pristanišču Cadixu za vrnitev v domovino.

Seje angleške poslanske zbornice so odložene za pet dni, pač pa si je vlada pridržala pravico sklicati ob potrebi zbornico tudi takoj.

Holandska kraljica Viljemina je včeraj odpotovala iz belgijske prestolnice Bruselja, kjer se je mudila tri dni na uradnem obisku.

Komisar Zveze narodov v Gdansk Burehard je včeraj dopotoval v Varšavo na posvete s poljskimi političnimi krogi glede zadnjih dogodkov v Gdansk.

Češka vlada je odklonila zahteve, ki jih je poslal glede sodelovanja v vladi voditelj čeških fašistov general Gayda. Vladni odgovor pravi, da so pripravljene sprejeti deset Gaydovih pristavev v vodstvo nove enotne stranke in nič drugega.

Slovitega poljskega pianista Paderovskega je včeraj med koncertom v New Yorku zadela kap. Moral je odpovedati svojo koncertno pot po Združenih državah. Če bo okrevel, se bo vrnil v Švico.

Zadnje dni so dopotovali v Romunijo številna nemška odposlanstva, ki nakupujejo žito po romunskem Banatu in obiskujejo tamonjske nemške skupine.

Poseben obveščevalni urad so odprli Nemci v Carigradu. Naloga urada bo ugotoviti, v koliko so udeleženi Judje pri trgovini med Nemčijo in Turčijo.

Angleška vlada je povabila vrhovnega poveljnika sovjetske vojske maršala Vorosilova, naj se udeleži velikih vaj angleške vojske. Če ne bo Vorosilov sprejel vabila, bo namesto njega prišlo več višjih častnikov rdeče armade.

Osem milijard dinarjev posejila za oborožitev bo dala Anglija Poljski. Pogajanja za to posojilo so v glavnem že končana.

Bolgarija ne zahteva drugega kakor Dobrudžo, ki je bila do svetovne vojne bolgarska in kjer prebivajo samo Bolgari. Dobrudža je Bolgariji potrebna zaradi žita, ki ga ima Romunija v drugih pokrajinah več kot preveč. Na te bolgarske želje se morajo ozirati listi, ki danes vodijo Evropo, sicer bodo Bolgarijo potisnili v politiko, ki ne bi služila miru. Tako izjavo je dal predsednik bolgarske zbornice nekemu pariškemu dnevniku.

Nemčija namerava v kratkem izmenjati poslanike v Londonu, Parizu, Varšavi ter nekaterih balkanskih državah.

120 čeških letalskih častnikov in podčastnikov, ki so ob zasedbi Češke pobegnili na poljsko ozemlje, se je včeraj v Gdinski vkrvalo za Francijo.

Italija bo na željo Nemčije odpovedala sporazum z Anglijo takoj, ko bo uradno razglašena sklep francosko angleško ruske zveze — ve povedati pariški »Journal« v svojih današnjih političnih razglabljanjih.

Turški pravosodni minister Silaj ter monopolski minister Tarhan sta odpotila. V kratkem pričakuje tudi odstopa predsednika vlade Refika Saidama, za katerim bi prevzel predsedstvo sedanji zunanji minister Saradzoglu.

Grška kraljica Irena se je zaročila z vojvodom Spotskim, s čimer sta italijanska in grška vladarska rodbina stopili v sorodstvo.

Italijanski letalci bodo odšli iz Španije šele v začetku junija, ker prej ne bodo mogli izročiti vsega materiala španskim vojaškim oblastem.

Angleški poslanik v Lizboni se je v imenu svoje vlade zahvalil predsedniku portugalske vlade Salazarju za trdne in odločne izjave o prijatelstvu med Portugalsko in Anglijo.

Voditelj nemškega letalstva general Milch je bil včeraj spejet pri predsedniku italijanske vlade Mussoliniju, danes pa je odletel iz Rima.

Italijanski minister za zunanjo trgovino govori:

Trgovski odnošaji Italije z Evropo in svetom

Rim, 27. maja. o. Minister za zunanjo trgovino Guarnieri je včeraj poročal o zadnjih važnih dogodkih s svojega področja. Med najvažnejše dohodke spada sklenitev trgovske pogodbe z Argentino, ki bo oživila nekdanjo obsežno izmenjavo blaga med obema državama. V kratkem bo Italija sklenila nove pogodbe s Kanado, s Kubo, Columbijjo, Ekvadorjem, Urugvajem in Mehiko. Trgovska pogodba se bo nanašala predvsem na nakup petroleja, ki ga Italija ne bo plačala v denarju marveč z ladjami, katere bodo izdelali v italijanskih delavnicah za Mehiko. Ker so se južnoameriške države pritožile v Rimu proti omejevanju nakupa kave, je minister izjavil, da Italija ne nasprotuje kupovanju kave v tujini, pač pa hoče najti ugoden način za plačevanje. Sklenila bo čimprej sporazume z vsemi državami, ki prodajajo kavo, če bodo hotele za plačilo sprejeti italijanske izdelke. Treba pa bo neusmiljeno omejiti ves nepotreben uvoz, kakaj Italija mora varovati svoje zlato zalogo.

Dalje je poudaril, da trgovinski promet med Italijo in Nemčijo dosega blizu 5 milijard lir let-

no, kar dokazuje znatno okrepitev gospodarskih zvez med obema državama. Trgovine z Veliko Britanijo je bilo urejena s sporazumom marca 1938 na široki osnovi. Trgovski promet s Francijo, ki sloni na sporazumu z aprilom 1938 ovira pogosto razvrednotenje franka, razen tega pa vpliva na trgovske odnošaje tudi politično ozračje.

Trgovski odnošaji s Švico so se zboljšali. S Španijo potekajo pogajanja, da bi našli osnove za tesno sodelovanje pri tvarni in gospodarski obnovi Španije. Z Belgijo, Portugalsko, Nizozemsko, Poljsko, Dansko, Švedsko, Norveško in baltičskimi državami so se trgovski odnošaji znatno zboljšali. Tesni prijateljski odnošaji z Madžarsko omogočajo tudi ugodne trgovske odnošaje. Kar se tiče Jugoslavije, lahko ta računa, da bo v Italiji spet našla v vedno večji meri tržišča za svoje izdelke za odgovarjajoči izvoz italijanskega blaga v Jugoslavijo, kakor je to že v naravi. Z Romunijo, Bolgarijo, Grčijo in Turčijo Italija že vodi ali pa bo začela pogajanja za okrepitev medsebojnih gospodarskih odnošajev.

Politične preiskave v Pragi

Praga, 27. maja. o. Nemška politična policija je zadnje dni izvedla hišne preiskave pri vodilnih članih češkega sokolstva, tako pri starosti dr. Bukovskem in drugih. Razlog za preiskavo ni znan, domnevajo pa, da je bila izvedena zaradi tega, ker je vodstvo Sokola vzdrževalo zveze z organizacijami v drugih državah.

Preiskave so bile tudi pri nekaterih višjih uradnikih iz kmetijskega ministrstva, ker so se ti baje pregrešili s korupcijo pri izvajanju agrarne reforme. Pričakujejo, da bo prišlo v kratkem do nadaljnjih preiskav.

Češko notranje ministrstvo je prepovedalo za dve leti uvoz poljskega dnevnika »Ilustracii Kurier Codzienny«.

Pojasnilo Svete stolice glede mirovnega sestanka velesil

Vatikan, 27. maja. o. Ker se v svetovnem tisku znova oglašajo vesti, da namerava sv. oče sklicati sestanek petih evropskih velesil in celo, da bi ta sestanek bil v Vatikanu, so odločujoči vatikanski krogi včeraj dali glede teh vesti naslednje pojasnilo:

»Sveta stolica ni ukrenila glede take konference doslej ničesar ter se je omejila na navadne diplomatske stike in je povabila vlade, ki jih to vprašanje zadeva, da bi v mirnem duhu razpravljale o svetovnem položaju. Sveta stolica se ni nikakor udeležila razprave o mednarodnih vprašanjih samih, temveč je vztrajala edino pri normalnih načelih, da je treba za vsako ceno in z vsemi sredstvi izogniti se vojni. Sveta stolica je pri tem poudarjala, da je glede vseh vprašanj moči doseči miroljubno rešitev, bodisi s konferenco prizadetih držav ali pa z neposrednimi pogajanjmi.«

Knjiga angleškega ministrskega predsednika „Boj za mir“

London, 27. maja. o. 1. junija bo izšla knjiga »Boj za mir«, katero je spisal predsednik angleške vlade Chamberlain. V njej prikazuje vse svoje napore za mir in delo, ki ga je glede tega opravil. V predgovoru Chamberlain znova potrjuje voljo Velike Britanije, da ne bo dovolila nikomur nobene poskusa za doseganje nadvlade s pomočjo sile. To ne pomeni, da se ne bo moglo razpravljati o željah drugih narodov v duhu razumevanja. Angleški predsednik vlade priznava, da so bile po vojni storjene napake, katerim bi se bil svet lahko izognil, če bi bil pokazal večjo modrost. Toda nauki preteklosti bodo nauk za sedanjost in svet bo nedvomno srečen, če se bo zblížal, saj vsi narodi žele mir ter zaradi tega odobravajo Chamberlainove osebne napore zanj.

Sv. oče pozdravlja naše romarje v slovenščini

Vatikan, 27. maja. o. V sredo je sveti oče Pij XII. med drugimi romarji sprejel 473 Slovencev in Slovenk, med njimi številno zastopstvo slovenske mladine v narodnih nošah in v krojih. Pri sprejemu je sv. oče imel na slovenske romarje nagovor, ki ga je začel z besedami: »Hvaljen Jezus! Dragi moji Slovenci! v slovenščini. Nato je v italijanščini izrazil veselje, da more pozdraviti ljubljanskega škofa in zastopnike slovenskih katoliških organizacij. Pohvalil je delo verskih in prosvetnih združenj med Slovenci in na kratko orisal pomen vere za omiko. Hrbtenica verske omike je zavednost in zvestoba do Cerkev. Slovenci naj bodo verni in dobri Slovenci ter zvesti državljanji svoje domovine. Na koncu govora je sv. oče vzkliknil spet v slovenščini »Živeli Slovenci!«

Romarji so bili ob govoru sv. očeta do solz ganjeni. Po skupni avdienci je sv. oče sprejel posebej ljubljanskega škofa dr. Gregorija Rožmana in ga prosil, naj izreče slovenskim romarjem njegovo zahvalo za manifestacije ob sprejemu.

Predsednik angleške vlade Chamberlain je včeraj govoril na zborovanju škotske cerkve v Edinburghu. Dejal je, da sta za mir potrebna delo in molitev.

Novo predsedstvo mestnega odbora JRZ v Belgradu

Belgrad, 27. maja.

Na zadnji seji mestnega odbora za Belgrad, Zemun in Pančevo so volili novo predsedništvo. Do zdaj je predsednik mestnega odbora bil dr. Stojadinović, podpredsednik pa Gjura Janković.

Seje se je udeležil predsednik vlade Cvetković z ministri Gjuričičem, Rajakovičem in Pantičem. Predsednik vlade je imel na seji govor, v katerem

je razložil potrebo po preobnovi mestnega odbora JRZ v Belgradu. Nato so sprejeli sklep za volitev novega predsedstva. Za novega predsednika je bil izvoljen nato Mihajlo Stojadinović, poslanec za Belgrad, Pančevo in Zemun, za podpredsednika le-karnar Jevremović in inž. Stanković, za tajnika pa Ilija Maričić. Novo predsedništvo je dobilo nalogo naj čimprej začne z reorganizacijo pododborov v Belgradu, Zemunu in Pančevu.

Vesti iz Belgrada

Belgrad, 26. maja. m. Na enočinem običnem zboru romunsko-jugoslovanske zbornice sta bila izvoljena začasna predsednika dr. Zivojin Djordjević, predsednik jugoslovno-romunskega združenja in Viktor Cadere, romunski veleposlanik na našem dvoru. Za predsednika zbornice je bil izvoljen Damjan Bogdanović.

Belgrad, 26. maja. m. Arhierejski sabor, ki je že dalj časa zasedal v Belgradu, bo jutri dokončal svoje delo ter bodo v uradnem obvestilu sporočeni sklepi, ki so bili sprejeti na številnih sejah.

Belgrad, 26. maja. m. S prihodnjim šolskim letom bodo odprte popolne državne trgovske akademije v Kruševu, Valjevu, Mostarju in Brčkem, dvorazredne trgov. šole pa v Sibeniku in Čakovcu.

Belgrad, 26. maja. AA. Po poročilu centralnih carinskih blagajni so znašali v drugi tretjini maja carinski dohodki 29.876.722 din. Od aprila do maja je bilo vplačanih skupno 144.555.335 din. Za isto dobo je določenih po proračunu 144.006.250 din. Vplačanih je bilo torej 559.085 din več.

Belgrad, 26. maja. AA. V imenu Nj. Vel. kralja in z ukazom kr. namestnikov se na predlog trgovskega ministra odprejo druga trgovska akademija v Belgradu in državne trgovske akademije v Kruševu, Valjevu, Mostarju in Brčkem.

Belgrad, 26. maja. m. Letošnji 18. kongres Glavne zveze obrtniških združenj bo na drugi dan binkoštnih praznikov v Kragujevcu.

Sport v zadnji minuti

Henry Armstrong, znameniti črnc-boksar, ki je premagal v boju za naslov svetovnega prvaka v kategoriji welter v Haringajski areni v Londonu Angleža Rodericka, je pri tej priložnosti zaslužil prav čedno vsoto denarja. Dobil je v našem denarju 2.100.000 dinarjev. Tako lahko je bil zaslužen ta denar! Ljudje pa res dandanašnji dajejo za kratko zabavo ogromne vsote.

Kaj si lahko privoščiti velik časopis! Dnevnik »Paris Soir« ima svoje posebej iz Pariza poslane športne poročevalce ta teden pri naslednjih prireditvah: na tekmovalstvu za Davisov pokal med Anglijo in Francijo v Wimbledonu Gastona Benaca in A. de Segonzaca, na boksarskem dvoboju med Armstrongom in Roderickom v Londonu Gastona Benaca, Na olimpijski hoji med Thurom in Parizom Pierrea Bourdeleta, na kolesarski dirki »Sud-Est« A. Baker D'Isyja, na evropskem prvenstvu v basketu v Kannasu (Litva) Raymonda Vankerja, v nedeljo v Antibes na nogometni tekmi Antibes—Rouen, v ponedeljek pa v Sèteju na nogometni tekmi Sète—Racing — Jeana Eskenazyja in Edgaria Lengleta, na nogometni tekmi Strasbourg—Marseille v Strasbourg A. Lomonta, na tekmi Paris—St. Etienne pa A. Baker D'Isyja in R. de Latourja.

Cestni promet ob priliki birme v Mariboru

Ob priliki sv. birme, ki bo na binkoštno nedeljo in v ponedeljek v mariborski stolnici, določa predstojništvo mestne policije v Mariboru glede dovoza in odvoza k stolni cerkvi tale cestno policijski red:

Iz I. okraja desno od Slovenske ulice;
iz II. okraja levo od Aleksandrove ceste;
iz III. okraja brez izjeme;
iz IV. okraja desno od Gosposvetske ceste.
Dovoz: Slovenska, Gosposka in Ulica 10, okt. Odvoz: Gledališka ulica.
Iz II. okraja desno od Aleksandrove ceste;
iz V. okraja brez izjeme;
iz IV. okraja levo od Gosposvetske ceste.
Dovoz: Glavni trg, Stolna ulica.
Odvoz: Orožnova ulica.
Ta vozni red velja tudi za avtomobile in druge zasebne vozove.

Sporazum med Francijo in Turčijo glede odstopa pokrajine Aleksandrette Turčiji bo razglašen že prihodnji teden — poročajo angleški listi.

Angleška kraljeva dvojica se je včeraj udeležila slavnosti, ki so jih v Calgariju priredili kanadeški Indijanci. Bilo jih je nad 2000 v silkovitih nošah. Kralj in kraljica sta zdaj končala prvi del svoje poti po Kanadi.

Vprašanje Gdanske je moči rešiti častno in z mirnimi sredstvi, saj zveze Poljske z Anglijo in Francijo dopuščajo vsako pametno pogajanje, piše poluradno francoski »Tempe«.

Ameriški Judje so naložili v Palestini nad 100 milijonov dolarjev svojega premoženja, zaradi česar mora Amerika preprečiti, da bi se uveljavil angleški načrt za novo ureditve Palestine. Tako se glasi spomenica, ki so jo poslali vladi zunanje-političnega odbora ameriški zbornici.

Ljubljana od včraj do danes

Prav nič se nismo včraj zmotili, ko smo dejali, da bodo letošnji binkoštni prazniki po vsem videzu spet minili v dežju. Čez dan se je včraj vreme še kolikor toliko držalo; nekaj vetra je bilo, zato dež ni mogel začeti niti zvečer ne, ko se je že do določa zlobo. Davi pa je bilo nebo gosto zagnjeno, oblaki so se spuščali nizko in mirno obsedeli. Ne bo dolgo, ko se bo dež spasil in začel spet liti kakor bi ga ne bilo že bogve kako dolgo. Le kje se jemljejo ti presneti oblaki, se marsikdo sprašuje in jezi. To je pa res hudo! Dva prosta dneva je hotel ta ali oni izrabiti tako, da bi se malo umaknil iz mestnega trušča in hruma in sprehodil po gozdovih, po poljih, po bližnjih hribih. Zdaj pa iz te moke ne bo nič kruha. Kaj ga čaka? V mestu bo moral ostati, pa mir besedi! Saj vreme tako grdo kaže, da se res skoraj ne izplača nikamor hoditi. Tisti, ki se v takem odpravi, se mora prepustiti na milo in nemilo vremenskim muham. Moker bo prav gotovo. Najbrž bo le redkokateri ljubljčan krenil za praznike ven na deželo ali pa celo morda v hribe. Tako bo spet pela stara pesem: dolgačas bo kakor vedno ob takih dneh, ko si človek komaj uja izpod strehe. Vsak bo poskusil krajšati čas kakor bo že vedel in znal.

Na binkoštni izlet se odpravljali

Predvčeršnjim, pa tudi še včraj se je po naših hranilnicah in bankah po tujkoprometnih uradih in na policijski kar trlo ljudi. Naval je bil tak kakor že zlepa ne kakšno leto. Kazalo je, da bodo v Ljubljani ostali samo tisti, ki se res ne bodo mogli nikamor premakniti o praznikih iz mesta ven. Največ ljudi je bilo namenjenih na binkoštni izlet v Italijo. Vprašanje je, ali se bodo zdaj eploh odpravili ko pa vse kaže, da bomo dobili dež. Ob takem vremenu vsak izlet izgubi prav gotovo več kakor polovico svoje mikavosti in privlačnosti. Če se mora človek na izletu neprestano etiskati pod dežnik in iskati zavetja pred nalivom, mine vse veselje in nevoljni se ljudje vračajo. Marsikdaj je take reči že enkrat ali dvakrat poskusil, zato je tretjič rajši previden in ostane doma. Varnost je v takem vremenu doma, lepše in hitreje mu mine čas. Saj ima pa tudi dejansko prav: potovanje ob takih razmerah je prav dolgočasno. Povrhne se tudi ljudje ne morejo razživeljati tako kakor ob lepem vremenu. Dolgačas jim je, čmerni so in le etezka prenašajo drug drugega. To je pa presneto malo zabavno.

Albin Jamnik je umrl

Listi so že poročali o hudi prometni nesreči, ki se je predvčeršnjim pripetila na križišču Miklošičeve ceste in Dalmatinove ulice. Petindvajsetletni mizarski pomočnik Albin Jamnik se je s kolesom zalezel v osebnih avtomobil in se poneorečil. Prepeljan je bil v bolnišnico, kjer so zdravniki skrajja menili, da mu bo še mogoče rešiti življenje. Šlo mu je že na boljše, toda kakor se ob takih prilikah večkrat rado zgodi, se je tudi tokrat. Bolniku se zdravje pridno boljša, natpa na nenadoma pride kriza, ki ji podleže. Jamnik je včraj popoldne ob pol petih umrl.

Zdaj so se prav te, zadnje dni, nenadoma za čuda pomnožile prometne nesreče. Vsak dan beremo kaj novega. Kaj bi neki temu bilo vzrok? Ali gre zgolj za kopičenje posameznih nesrečnih slučajev ali pa morda za kaj drugega, takega, da bi se dalo s povečano strogostjo in ostrimi ukrepi odstraniti?

Nesreče bi že morale izmodriti ljudi ter pripraviti prav vse k počasnejšemu in previdnejšemu tempu: pešce prav tako kakor kolesarje in avtomobiliste. Zlasti bi se morali vsi paziti na nevarnejših in prometnejših cestnih križiščih, kjer se nesreče in karamboli najpogostejše dogajajo.

Reševalci so včraj prepeljali v ljubljansko bolnišnico desetletnega, na Cesti dveh cesarjev stanujočega Antona Hutterja. Fant je bil zlezel na voz, pa je po nesreči stopil na koso in se hudo porezal.

Prepeljali so tudi še šestindesetletno delavko v litijski predilnici, Marijo Ustar. Ustarjeva je pri delu v tovarni padla tako nesrečno, da je pri tem dobila težke notranje poškodbe.

Mehmed Dolić je doma iz Pazina (Pečigrad), stanuje v Kopaljski ulici, delal pa je pri stavbeniku Sršenu, ki zida neko stavbo tam na Celovski cesti. Včraj je pri delu nenadoma omahnil in padel s stavbe približno pet metrov globoko ter se precej hudo potolkel po glavi.

Nocoj pa so bili reševalci nekaj minut po polnoči poklicani v Cegnarjevo ulico. Petdesetletna mu vratarju pokopališča pri Sv. Križu se je nenadoma dvignila kri. Brž so ga naložili na reševalni avtomobil ter ga odpeljali proti bolnišnici. Vidmar pa je že med vožnjo izdihnil.

V bolnišnico pa so se morali včraj zaleči tudi še naslednji ponesrečenci:

Barakastič Antan, čevljarški pomočnik, ki ga je nekdo sunil v oko, mesarski pomočnik Zupan Stanko, ki se je na klavnici urezal v levo roko,

posestnik iz Rudnika, Lojze Žagar, ki ga je bil konj brcnil v desno roko, delavec Vladimir Sabec, ki se je bil pri žaganju zažagal v levo roko, posestnikov sin Cvetko Jože iz Martinjaka pri Cerknici, ki mu je slomoreznica odrezala na levi roki prst, gojenec v gluhonemnici, Jože Šmajdek, ki si je bil po nesreči zabodel iglo v desno roko in

Ob binkoštnih praznikih zažive naši letoviški kraji

Kranj, konec maja. Gorenjske gospodinjice, ki so se odločile, da bodo poleti sprejele v oskrbo letovišarje, zdaj hite pripravljati svoja stanovanja za tujsko sezono, ki se v glavnem začne ob binkoštnih praznikih. Marsikatera za čas tujke sezone odnese svojo družino v ne najlepši del hiše, češ za dva meseca se že kako potrpji, denar, ki ga prinesejo letovišarji, pa le prav pride. V gostilnah in hotelih se seveda še skrbneje pripravljajo. Njim ne zadostuje, da najskrbneje uredijo sobe in pripravijo kuhinjo, ampak mora biti pripravljena tudi okolica, da se gostje povsod dobro počutijo. Vsak lastnik večjega pensiona mora pripraviti v bližnjem gozdičku na lepi razgledni točki klopec, mora imeti pripravljen voz in konja za krajše izlete letovišarjev in morda tudi avtomobil, če si gospoda želi ogledati oddaljene kraje. Najbolj pomembni letovišarji nočejo delati daljših pešizlov, zdi se jim, da bi se preveč utrudilo njihovo razvženo telo. Tako se seveda tudi na Gorenjskem ne razgibajo njihove zaspane mišice, v pljuča ne more prodreti zadosti svežega zraka, obenem pa so taki lenuli ob lep užitku, ki se nudi vsakomur, če po dolgi utrujenosti hoji doseže cilj — vrh visoke gore z lepim razgledom. Dobro je, če ima lastnik pensiona v zalogi tudi planinske cvetlice, s katerimi počasti svoje goste, ko odhajajo domov, da se lahko ti z njimi pohvalijo.

Tudi letovišarji imajo pred odhodom mnogo skrbi

Marsikateremu pridnemu delavcu, ki si dan za dnem v potu svojega obraza služi svoj boren košek kruha, so poletni meseci na Gorenjskem muka, katero jim povzroča misel, kako je nekaterim življenje naklonjeno, drugemu pa ne nudi niti najpotrebnejšega. Vendar bi napačno mislil, kdor je mnenja, da hodijo na poletni odhodi samo najbogatejši ljudje, ki brez skrbi rabijo denar od svojih bogatih dohodkov. Mnogo družin si vse leto pritrjuje kjerkoli le more, samo da lahko živi nekaj dni izven mesta v lepi, svobodni naravi. Tem je vse leto Gorenjska kakor »Obljubljena dežela«, za katero mnogo žrtvujejo. To so ponavadi družine, ki so izšle z dežele, katera jih do zadnjega trenutka z nedopovedljivo silo vabi in mika. Mnogo tujcev prihaja k nam bolnih, smrtno bolezenske krali so se v nezdravem mestnem zraku zaredile v njihovo meso in kri. V mirni in lepi Gorenjski in v svežem planinskem zraku upajo dobiti spet zdravja in sile za življenje. Ko človek vidi te bolnike, ko prihajajo z največjim optimizmom k nam po zdravje, pač ne more žetiti drugega, kakor da bi se jim njihovi upi uresničili. Seveda pa prihaja na Gorenjsko največ bogatih ljudi, ki so radi tukaj predvsem zaradi tega, ker se jim nudi nova vrsta zabave, novo razvedrilo. Ti imajo pred odhodom posebno mnogo skrbi s tem, kako bi se jim moderneje opremili, da bi vzbujali med letovišarji pozornost ali da bi v modi vsaj ne zaostajali za drugimi. Te vrste sprehod, dobra hrana, najboljša postrežba, večerne zabave in mnogo spanja jih popolnoma zadovoljuje, četudi se v njihovem življenju na letovišču le v toliko spremeni, da so na svežem zraku, v drugih okoliščinah in med drugimi ljudmi.

Letovišarji so dragi gostje, vendar ne gospodarji

Obnašanje gostov, ki pridejo na letovišče izključno z željo po uživanju, v katerem ne poznajo meje, je našim starejšim ljudem vse prej kakor simpatično. Zavedajo se, da letovišarji prinašajo k nam lepe denarce, toda več kot denar cenijo našo možno vero svojih očetov, ljubezen do rodne zemlje in do materinega jezika, bolj kot denar spoštujejo stare navade in mladi gorenjski rod, ki mora ostati trden in se ne sme navzeli navad tujcev. Zaradi tega pride čisto do neprijetnih srečanj med tujci in domačini. Podati vam hočem nekaj resničnih primerov.

Ko so se nekega večera zbrali gostje k večerji v hotelski restavraciji, je sedel med nje starejši mož. Ko ga natakak vljudo vpraša v tujem jeziku, kaj želi, je gost nemo sedel in čakal dalje, kakor da ne bi slišal vprašanja. Natakak se obrne in streže nekaj časa drugim gostom, po-

Spet se lahko vozimo

Snoči je spet začel voziti tramvaj od magistrala pa do Rakovnika. Pred mesecem dni so bila pričeta dela za preureditev Mestnega in Starega trga. V glavnem so zdaj že vsa ta dela končana. Čez dober teden bo tlakovan tudi že ves Mestni trg, če pa bo vreme lepo, bo v štirinajstih dneh tlakovan tudi že ves Stari trg. V polovici preračunanca časa so bila vsa ta dela opravljena. Delavci, inženirji in predelavci so se izredno potrudili.

tem pa glasneje spet v drugem jeziku vpraša čudnega moža, s čim mu lahko postreže. Ta pa spet brez besede žalostno gleda pred se in se ne zmeni niti za natakakovo vprašanje, niti za ljudi v restavraciji, ki ga opazujejo in se mu poemečujejo. Natakak v zadregi pokliče svojega šefa, ki ves zaskrbljen prihiči v sobo, da bi zlepa odpravil čudnega gosta in da ne bi prišlo do kakega škandala. Kar oddahne se, ko spozna v »čudakue« domačina, pošeno gorenjsko grčo. Tedaj pa mož vstane, si dene klobuk na glavo in trdo zabrusi botelirju:

»Odhajam v slovenski lokal, kjer me bodo v domačem jeziku vprašali, po kaj sem prišel. Pri drugih narodih najprej vprašajo v domačem jeziku gosta, kaj želi in šele potem v drugih jezikih. Sram me je, da smo tako malo zavedni...!«

S koprivami po golem hrbtu ...

Ne daleč od Bohinja sta imeli pred leti dve letovišarki izredno neprijeten doživljaj. Lepega sončnega dne sta se sprehajali v kopalnih oblekah med vasicami in zašli še dalje v bližino pastirskih koč. Nepričakovano, kakor dež iz jasnega, sta se pojavila dva pastirja in ju začeli z velikim veseljem »mazatic« s koprivami po golem hrbtu. Letovišarki sta tekli, kar so ju noge nesle, toda pastirja se nista dala kar tako ugnati, saj sta bolj navajena gorenjskih steza kakor oni dve... Med potjo sta pastirja letovišarkama tolmačila namen svojega početja. Povedala sta, da so bila domača dekleta doslej vzgojena kar najbolj sramežljivo, vsako preoblačenje in umivanje so izvedle v najbolj skritem dotičku svoje sobice. Vpila sta, da ne pustijo, da bi mestna dekleta hodila tako okrog in s tem dajala slab vzgled domačinom.

Letovišarki bi morda tožili pastirja, toda nista vedeli, ali je kje kak paragraf, ki bi predvideval kazen za onega, ki bi koga namazal s koprivami. Morda sta rahlo čutili, da sta bili potrebni kazni, ko sta kazali svojo goloto po svetu. Vsekakor se vsako leto širi ta neprijeten doživljaj letovišark od ust do ust in le malo letovišark je tako »korajžnih«, da se ne bi bale »koprivnega olja« in da hodijo razgaljene okrog. Koprivovo mazilo je dobro učinkovalo...

Gorenjci zahtevajo obzirnost do narave

Le, kdor je rojen v kmečki hiši, ve, kako ljubi slovenski kmet sleherno bilko, ki zraste na njegovem svetu. V vsaki travni bilki, v vsakem žitnem klasu vidi košek kruha. Za rast trave in žitnega polja se trudi od ranega jutra do poznega večera, zato mu je zemlja sveta in ljuba. Kmet, ki ne ceni vsake bilke, je slab gospodar, saj ravno na deželi velja pravilo: iz malega zraste veliko.

Letovišarji pa čisto nočejo upoštevati te velike ljubezni in žrtve kmeta do zemlje. Brezobzirno hodijo po travnikih in trgajo cvetlice, ki potem venejo v njihovih sobah. Otroci se vzpenjajo na drevesa in otravajo še popolnoma neužitni sad. Stareši pri tem občečujejo spretnost svojih otrok pri plezanju in moč, e katero otrsajo drevo sadu. Ni čudno, da čisto zavre Gorenjcu kri, počaka, da paglavci pride z drevesa in ga potem vpricho staršev pošeno našeska po zadnji plati.

V teh vrsticah smo zapisali nekaj senčnih strani, ki jih prinašajo letovišarji v naše kraje. Treba jih je bilo poudariti in še bolj treba je, da te težnje Gorenjcev letovišarji upoštevajo. Gorenjec je neizprosno v svojih zahtevah in kdor spoštuje, kar je njemu sveto, to je: vero, zemljo, jezik, domače navade in običaje, do tega se odpre vse njegovo počteno in odkrito srce in lahko ter prijetno mu bo bivanje med gorenjskimi grčami. Deležno bo najboljšo postrežbo, užival bo prijaznost in naklonjenost ljudi, v največje veselje pa mu bo lepota naših pokrajin. Cvetlice, nagosto posejane po travnikih, so vsekakor lepša kakor doma v vazah, drevo, ki obeta prepolno žlahtnega sadu, je pred vsem zaradi sadu lepo in zanimivo, kakor je lepo žitno polje, na katerem se pod težo klasja upogiba bilke. V opazovanju le pote kratkočasi zvonečkanje ovac in krav iz bližnjih hribov, žuboreči potoki čeblijo in šušljajo, ka-

Celjske novice

Gledališki dinar in kinovstopnice. Goslovanja ljubljanskega gledališča v Celju je bilo zaključeno v četrtek, dne 11. maja. Z zaključkom gostovanj odpade tudi pobiranje gledališkega dinarja pri prodaji kinovstopnic. Celjski kinopodjetji pa seveda še vedno pobirata gledališki dinar, ker še nista dobili od davčne uprave obvestila. Bodi kjer koli vzrok, občinstvo, ki si rado privoščiti enkrat ali dvakrat na teden razvedrila v kinu, ni dolžno, da bi plačevalo protizakonito gledališki dinar še po zaključku gostovanj.

Lepa lekcija s sodišča »Novi dobci. Pred senatom okrožnega sodišča v Celju je bila včraj dopoldne tiskovna razprava proti 32 letnemu zavarovalnemu zastopniku v Slovenskih Konjicah Struclu Karlu in 39 letnemu odgovornemu uredniku celjske »Nove dobec« Pečniku Radu zaradi članka, ki je izšel v »Novi dobci« dne 27. januarja. V članku očita dopisnik Strucl starešini okrajnega sodišča v Slovenskih Konjicah Andreju Levstiku, kako je prišel lansko leto 20 letni mladenič brez staršev s sokolskim znakom k Levstiku na sodišče, da mu je Levstik strgal znak s suknjice in dal fantu dve klofuti. Starešina Levstik je tožil dopisnika in odgovornega urednika. Dopisnik Strucl priznava, da je on pisec žaljivega članka, zatrjuje pa, da je kot stalen dopisnik »Nove dobec« izredno prošil uredništvo, da se njegovi članki pregledajo in popravijo. Današnja razprava pa je bila zaradi zasliševanja dveh prič prekinjena in odložena na 6. junij. Strucl je predlagal, da se zasliši priča iz Zreč, ki je baje videla, kako je dal starešina fantu klofuto. Zanimivo je bilo, ko je predsednik senata g. dr. Dolničar opozoril urednika Pečnika in se obrnil tudi proti predsedniku konzorcija »Nove dobec« g. dr. Kalanu Ernestu, da naj vendar prenehajo s takim dopisovanjem, kajti na programu imajo več tožb. Gosp. predsednik je celo opozoril, naj vendar prenehajo napadati uradništvo, kot se je to zgodilo pred kratkim v Laškem, Konjicah in drugod. Pač lepa lekcija za celjsko »Novo dobec«. Da bi si jo le vzela k srcu!...

Cestni rokovnjač pred sodniki

Maribor, 27. maja.

Pred malim senatom mariborskega okrožnega sodišča se je včraj zagovarjal 21-letni delavec Rudolf Mohorko iz Maribora, pristojen v St. Vid pri Ptuj, ker je dne 13. IV. t. l. s silo odvzel odvetniški uradniščni gđč. Homovec Mariji ročno torbico s 5 din gotovine, več ključi in raznimi listinami.

Kritičnega dne okrog pol 21 sta stali odvetniški uradniki Homovec Marija in Veber Milica na vogalu Trubarjeve in Korosčeve ulice ter se pogovarjali. V njuni bližini je stal obtoženec, ki jima je kazal hrbet. Nenadoma pa se je obrnil, skočil pred nje in jima hotel iztrgati ročni torbici. Posrečilo se mu je zgrabiti le za torbico M. Homovec, ki mu je kazala hrbet. Homovecva je močneje prišla za torbico in se je obdolženec nekaj časa ruval za njo. Končno ji je Mohorko iztrgal torbico in zbežal po Korosčevi ulici. Obe ženski sta klicali na pomoč. Na njune klice je prišel službojuči stražnik, ki je s pomočjo civilistov napadalca v Vrtni ulici ujel in aretiral. Na begu je Mohorko torbico odvrgl. Obtoženec prizna dejanje, trdi pa, da si torbice ni nameraval prisvojiti, temveč da je dejanje storil le iz neumnosti, ker je bil nekoliko vinjen. Kaj je s torbico prav za prav nameraval, da sam ne ve. Ta zagovor pa je seveda imalo verjeten in očito izmišljen. Zanimivo je, da je Mohorko svoje dejanje izvršil prav na dan, ko je izpolnil 21 leto starosti.

Rudolf Mohorko je bil obojen na 4 mesece strogega zapora.

kor bi pripovedovali vse zgodbe, ki so jih doživeli iz vrh hriba v dolino. Sončno vreme je vabi še dalj in dalje v naravo, v hribe in gore, povsod se ti odpira nov svet, ki je lep šele takrat, če imaš ljubezen do njega.

Nazaj k naravi!

Poglejmo ljudi v mestih, ki leta in leta žive samo na ulicah, v zidovih, kavarah, veselilnih prostorih, kinodvoranah in gledališčih. Ali so morda našli tukaj veselja, zdravja, miru in zadovoljstva. Nasprotno! V mladih letih so postali etarci, naveličali so se življenja, vse zdrave življenjske sile so jim odmirle. Poglejmo starega planinskega pastirja, ki vse življenje ni okusil drugega veselja kakor v naravi, drugega zadovoljstva kakor v poštenem verskem življenju, drugega ljubezni kakor do zemlje in svoje črede! Ali je njegovo življenje bilo vredno življenja? Ostal je mladenič, poln je optimizma, zdravih živcev in zdravih notranjih sil!

Vsi ne moremo biti pastirji in vsi ne kmetje. Mestni človek, ki pa vse leto misli, da bi prihranil nekaj denarja, da bo s tem lahko preživel nekaj brezskrbnih dni na deželi, pa lahko v kratkem času dobi mnogo zdravih življenjskih sil in moči. Poidimo nazaj k naravi, spoštujemo jo in ljubimo in prinesla nam bo zdravja, zadovoljstva in sreče!

Hervey Allen

Antonio Adverso, cesarjev pustolovec

Časti in odličja, ki jih je bil Sancho deležen v novem svetu, niso izpremenila njegove notranje narave. Bil je še vedno ponižen in poslušen služabnik svojega gospodarja. Toda don Luis se je že bližal pet in osemdeset letom in je vladal pokrajino Nove Španije samo še s pomočjo svoje še vedno odločne soproge in krvočelnega malega moža, ki je bil nekaj njegov kobiljaj.

Sancho je v ta namen napredoval v polkovnika in je bil okrašen z zvezdo in trakom nekega zavrženega italijanskega reda. Jahal je na šarcu, nosil sabljo in lakirane jahalne škornje, ter je izkazoval kot pribojnik svojemu gospodarju vse časti.

Jezdil je neutrudno in daleč; redne čete garnizije Santa Fé so ga ubogale prav tako slepo kakor lahka konjenica domačinov. Tudi, če so ga njegovi ljudje imenovali »maček«, so to delali s plaho spoštljivostjo. V deželi sami in na mejah so pa kmalu dovolj dobro spoznali, da ima »maček« krepilje in da jih tudi uporablja. Niheo ni vedel, kdaj in kako bo opraskal Sancho.

Tako je bil ravno sedaj s svojimi jezdecami na potu proti severovzhodu proti Kansasu. Spotoma je zažgal nekaj indijanskih vasi, zarjel prebivalce, med njimi tudi nekaj lovev in traperjev, ki so se držnili prekoračiti nedolžno mejo Louisianije in stopiti na sveta španska tla.

Ljudje iz Texasa niso mogli pričakovati nič dobrega. Običaj je bil tak, da so jih skupaj z roparji, vlomilci in političnimi nezadovoljniki, ki se jih je hotel guverner odkrižati, poslali iz Santa Fé v Mehiko. Tam jih je sprejel vicekralj in je ravnal z njimi tako, da se niti eden ni mogel več vrniti, da bi se lahko pritožili.

Topot sta imela dva ujetnika iz Texasa s seboj celo svoji družini. To je bilo še posebno obtežljivo. Sancho je dal njuni hiši zažgati in ju je odpeljal z ženami in otroci vred, kljub njunemu obupnemu položaju. Za medvedji rod, ki mu je slučajno križal pot, se ni nič več menil. To niso niti pravi Apachi in bodo odšli v dveh dneh sami od sebe. Sancho je ravno legel opoldanskemu počitku v visečo mrežnico, ki je bila razpeta na kolih med dvema šotoroma. Tedaj ga je preplašilo pasje tulanje.

182

Nikjer na svetu ni bilo več takega glasu. Sancho je takoj vedel, da je on tista divjačina, ki je zasledovana. Na vsako drugo dejestvo, na svoj položaj in na svojo moč sploh ni pomislil. Niti na misel mu ni prišlo, da se lahko upre, edino, kar je bilo mogoče, je bil beg.

Vrgel je jahalne škornje preje in zbežal po taboriščni ulici proti stražam. Če bi mogel doseči konja, bi bil rešen. Toda bilo je prepozno. Ko je Simba zavohal sled Sanchovih nogavic, je zatulil. Sancho je bežal v divjih skokih. Simba za njim. Sancho je nenadoma izpremenil smer in tekkel proti skupini dreves ob bregu. Simba mu je bil za petami. V mračni svetlobi svojih kalnih oči je videl strahotne sence »maček«, ki se je v bližnjih skokih pogajala proti njemu. Slišal je, kako je mijavkala. Simba je napravil velikanski skok, zagrabil in iztrgal svojemu sovražniku kožo s hrbta. Tedaj je počila puška nekega stražarja. »Maček« je splezal med koničasto vejico trnule. Pes je hroče padel na tla. Od vseh strani so pritekli vojaki.

V tem trenutku se je prikazal iz obrežnega grmičevja nag mož, z dolgo, svetlorumenkasto brado. Pes je poginil v gospodarjevem naročju. Iz vej trnule se je slišalo brezumno stokanje. Sanchovo telo, natakknjeno na trn, je viselo mrtvo in nepremično preko veje. Njegove oči so osteklenele.

Vojaki so Antonia prišli in mu v taboru dali nekaj starih oblačil. Pes in »maček« sta bila pokopana nedaleč drug od drugega, vsak na eni strani trnule.

66. poglavje.

Romanje.

Prah se je vrtinčil v oblakih, se valil po tleh in se kopičil na kaduljastih grmičevjih na obeh straneh pota. Jezdecji so ga izkašljevali v svoje robove in konji so ga puhali iz svojih zalepljenih nozdri. Počasti iz prahu so se dvigale kakor vodene trombe in plesale v žarčnem zraku. Kuščarji, ki so skakljali od kamna do kamna, so puščali za seboj oblake prahu; še ure potem, ko je že odšla španska konjenica s svojimi ujetniki, se je v il oblak po cestni.

Bila je pusta, zapuščenata in obledela dežela, z dolinami, ki so

bile kakor zapuščenae apnenice in z grički, ki so imeli proti obzorju podoben črni reber iz lave. Dežela, kakršne Antonio še ni videl.

Ponoči so tabirili pri grenkih zelenkastih izvirih vode. Mrzla jutra so bila ostra in osevujoča z duhom po kaduljah v zraku. V daljavi je bilo neverjetno jasno. Na znak trobente se je karavana dvignila in nadaljevala pot. Antonio je bilo vseeno, kam gre.

Ceprav je bil ujetnik, se je čutil svobodnega in srečnega. Telesni napori niso zanj ničesar pomenili. Njegova vera v voditelja usode ni bila samo duševna, ampak tudi telesna. Vse, kar se je zgodilo, je vzel za »pravo«. Živel je tako, kakor da je padel v boju za dobro stvar, da počiva v večnosti in da bo zopet vstal, kakor nekdo, ki jstvar še naprej.

Tako so jahali dan za dnem skozi puščavo. Konjska kopita so enoglasno odmevala na kamniti podlagi.

V trenutku, ko je Antonio spoznal Sancha, je vedel, da je don Luis v Santa Fé. Godoy ga je torej vendar preganjal. In stari markiz je vedel, da bi ena sama Antonijeva besedica pri Ovrgradu to lahko preprečila. O tem je hotel govoriti z njim še zadnji dan v Madridu. Donu Luisu bi bilo nemogoče dopovedati, da je njuno srečanje onemogočil bronasti deček. Sedaj je bil mrtev tudi Sancho.

Dejstvo, da bo zopet videl dona Luisa, Antonia ni nič prestrašilo. Sprejel ga je, kakor nekaj neizogibnega. Čutil je, da bo sodba, ki jo bo izrekel don Luis, povsem neodvisna od dejstva, da je izrekel ravno on. Sodbo bo izrekle Previdnost, ki vlada nad obema. Antonio se sam sebi ni zdel prav nič drugačen, kakor so drugi ljudje. Tako kakor se je sedaj bližal srečanju, ki je tako tesno povezano z njegovim rojstvom, tako mora vsak človek zaključiti svojo življenjsko pot in se povrniti k začetku.

Med takim brezskrbnim razmišljanjem je jahal Antonio dalje. Posledica tega je bila, da ga je Sanchov naslednik, major Munos, označil za »prijetnega« ujetnika.

O tem, da je bil Antonio ujet po pravici, strumni častnik sploh ni dvomil, sicer je govoril špansko in se je zdelo, da je dober katolik, toda njegov pes je ubil polkovnika. Pa tudi sam ni mogel pojasniti, kaj je prav za prav iskal na španskem ozemlju. Svojo povest naj pripoveduje kar sam donu Luisu. Don Luis ima že svoje posebne načine za reševanje takih dvomljivih primerov.

Od tu in tam

Večja skupina časnika, ravatelj naj-
večjih listov na Holandskem, Poljskem, v Švici,
Belgiji, Švedski in Danski bo obiskala našo drž-
avo za binkošti. Časnikarji bodo najprej obiskali
Zagreb, kjer bodo gostje ravatelj zagrebskih
listov, nato pa bodo odšli v Belgrad, kjer bodo
gostje časniškega združenja in mestne občine.
Nato bodo obiskali tudi več jugoslovanskih leto-
viških krajev.

Jugoslovanski esperantisti bodo imeli za bin-
košti svoj kongres v Karlovcu. Za to priliko so
izdali posebno številko svojega lista, ki je posve-
čena Karlovcu ter lepota Plitviških jezer. Na
zborovanjih bodo sodelovali tudi zastopniki bol-
garskih esperantistov.

Hrvatski gospodarstveniki, ki so izstopili s
svojimi organizacijami vred iz osrednjih gos-
podarskih organizacij, se bodo jutri zbrali v Splitu
na ustanovni občni zbor »Sloge hrvatskih gos-
podarstvenikov«. Hrvatska javnost pričakuje, da bo
do na obnem zboru sprejeti važni sklepi glede
nadaljnega stališča hrvatskih gospodarstvenikov
do osrednjih gospodarstvenikov in organizacij in nove
pobude za poživljenje hrvatskega gospodarstva.

Ogromno povodenj je povzročila Sava v Po-
savini od Siska do Vel. Gorice. Reka je predra
kos zaščitnega nasipa, vendar pa se je ljudem
posrečilo, da so nasip za silo popravili in pre-
prečili še večjo poplavo. Sava, ki je dosegla vi-
šino 7,60 m nad normalo, je sicer začela upadati,
pač pa še naprej narašča Kolpa, ki je dosegla
že 8,55 m nad normalo.

Veliko moderno palačo bo zidal belgrajski
pokojniški zavod v Belgradu. Področje tega za-
voda obsega predvino Srbijo in Vojvodino. Do-
hodkov je imel zavod v preteklem letu nekaj več
kakor 29 milij. din, medtem ko je bilo predpisa-
nih premij za 32 milij. din. Poslovni stroški so
znali 1.891.000 din ali 6,56%, kar je še zmerom
mnogo manj, kakor pa dovoljuje pravilnik za
režijo. Vseh zavarovancev je 14.193, vendar pa
mislijo, da je še veliko število zasebnih name-
ščencev, ki jih delodajalci niso prijavi. Zaradi
tega namerava uprava zavoda pojasniti propagan-
do med nameščenci samini. Dalje je bilo ekle-
njeno, da bo uprava izdelala poseben pravilnik
za podeljevanje cenjenih posojil zasebnim name-
ščencem, ki si hočejo postaviti lasten dom.

Obširno spomenico so izglasovali industrialci
na svojem zborovanju v Belgradu. Zavzeli so se
najprej za ureditev vprašanja preskrene industrije
s surovinami, dalje za znižanje davčnih dajatev,
najbolj pa je zanimiva zahteva, naj se pregleda
poslovanje Osrednjega urada za zavarovanje de-
lavev s ciljem, da se znižajo na najmanjšo mero
upravni stroški, ki pogoltnejo vsako leto ogrom-
ne milijone. Izvede naj se začelo samouprave pri
postavljanju članov ravateljstva urada ter pre-
osnaje tudi zdravniška služba. Borse dela naj bi
se bolj posvetile iskanju dela za brezposelne, ne
pa osredotočijo svoje delo le dajanju brezposelnih
podpor. Prav značilna pa je točka, v kateri pro-
sijo industrialci oblasti, naj z vsimi sredstvi za-
tro hujškat k delavskim stavkam ter s posebnimi
odredbami zaščitijo tiste delavce, ki bi kljub
proglasenim stavkam radi delali (!).

Nenavadna železniška nesreča se je pripetila
na progi od Sarajeva proti kopališču Ilidže. Po-
zno zvečer je stražnik Mahmutović korakal preko
proge, ko je pridrvel vlak in trčil vanj. Stražnik
je imel toliko priletnosti, da se je oprjel od-
bijata lokomotive in se držal na njem vse dotlej,
dokler ni vlak pripeljal v Ilidže. Ko ga je stroj
vlekel, je sicer kričal, toda strojevodja njegovih
kričkov ni čul. Mahmutović se je močno pobil,
vendar ni nevarnosti za njegovo življenje.

Osemurni delovnik je predpisala banska
uprava savske banovine za vse nameščence v tr-
govinah katerekoli stroke. Od novih predpisov
niso izzele niti trgovine s kolonialnim, specerij-
skim blagom ter trgovine z delikatesami. Nova
uredba določa, da smejo biti trgovine odprte od
7.30 zjutraj do 12.30 popoldne ter od 16 do 19
poleti in pozimi. Le za male trgovine, ki nimajo
pomembnega oseba, a obratujejo v okolici, smejo
biti odprte do 17 ur od pol 7 zjutraj. Uredba je
tako stopila v veljavo. Vsekakor pomeni to veli-
ki uspeh za nameščence, ki so se dolgo časa bo-
rili za uvedbo osemurnika tudi v trgovinah.

Razširjevalce neresničnih in alarmantnih vesti
je strogo kaznovalo sodišče v Ljubljani. Mladi tr-
govci Mončič Tasič iz Loznice je imel ob času
mednarodnih napetosti povedati zmerom obilo
novic, ki so ljudi begale, ker so bile le plod nje-
gove fantazije. Kakor je naveda, so te izmišljot-
nine po mestu raznašali naprej njegovi prijatelji.
Nazadnje so morali vsi skupaj pred sodišče, ki je
naložilo Tasiču dva meseca zapora, ostalim 25
obtožencem pa po 10 dni zapora pogojno na
eno leto.

Orožnika, ki je miril prepričanje se kmete,
je zaklal 65-letni pastir Rada Petlovec iz Darda
v Vojvodini. Kmetje so se bili v gostilni spili in
začeli pretepati. Gostilničarji si ni znal drugače
pomagati, kakor da je stekel na bližnjo orožni-
ško postajo in poklical komandirja. Narednik Jo-
vanović je prišel in skušal pretepeče razgnati,
toda stari pastir Rada mu je skočil na hrbet in
mu zarinil dolg kuhinjski nož med rebra. Med
prevozom v bolnišnico je orožnik umrl.

S tihotapeci imajo dosti dela tudi trošarinski
pazniki v Zagrebu. Ze daj časa so opažali, da
se tihotapeci v mesto vino. Zaradi tega je dala
občina nalog, da se strže podvoje. Večraj opol-
dne je trošarinski paznik zagledal mesarja Jan-
drasa, kako vozi na kolesu veliko posodo. Paz-
nik ga je ustavil in ugotovil, da je bilo v posodi
vino. Pozval je Jandrasa v čuvajnico, toda mesar
se je postavil po robu. Paznik je s samokresom
ustrelil v posodo z vinom, da je vino izteklo, toda
mesar je pograbil za sesalno kolesa in naskočil
paznik. V spopadu je paznik mesarja tako ne-
srečno udaril s samokresom, da mu je izbil desno
oko. Mesar je prišel ob oko, paznik pa se je sam
javil policiji.

Svojevrsno bajko o strašljivih volkodlakih
si je izmišlil 70-letni stari Pavi iz Bielo-
vara. Izvedel je, da ima njegova sosedka, stara
skuškinja Roginova, precej denarja, ki si ga je
prihranila za starost. Več dni je obiskoval staro
in ji pripovedoval grozne stvari o volkodlakih,
ki se jim oči tako močno svetijo, da zagore oč
tudi vankemu tistemu, ki se jim upa pogledati
v oči. Neke noči se je nenadoma pojavila neka
temna postava v stanovanju služkinje. »Zagorele
so oči, a starka je v strahu zlezla še bolj pod
odejo. To priliko je stari izbral in vzel iz omare
nekaj jurjev. Nazadnje pa se je starka le oju-
nala in pogledala. Spoznala je, da je bil »volko-
dlak« nihče drugi kakor sosed Pavi. Naznanila
ga je in stari je moral v zapor.

Velika razstava slovenske obrti v jeseni

Ljubljana, 27. maja.
Slovensko obrtništvo pod okriljem Zbornice
TOI in mnogo organizacij se je letos ob 20 letnici
obstoja naše svobodne in zedinjene države in
ob 10 letnici ustanovitve zavoda za pospeševanje
obrti, ki je pridelen Zbornici TOI, odločilo, da
v jeseni od 7. do 16. oktobra na prostorih ljubljans-
kega velesejma priredi veliko obrtniško razstavo,
ki naj bi podala velik razvoj in napredek našega
obrtništva v vseh panogah in podala tudi sliko
pravega gospodarskega življa. Razstavni odbor, ki
mu načeljuje g. Ivan Ogrin kot predsednik, tvori
uprava zavoda za pospeševanje obrti, banska upra-
va, delegati treh večjih mestnih občin (Ljubljana,
Maribor in Celje), tehniška srednja šola, osrednji
zavod za ženski domači obrt v Ljubljani in uprava
ljublanskega velesejma. Poleg glavnega razstav-
nega odbora pa že sedaj delujejo posamezne teh-
nične in propagandne sekcije. Treba omeniti, da
smo imeli prvo večjo obrtniško razstavo v Ljub-
ljani že l. 1844 na pobudo zvonarja A. Sammasse,
ki je bil v takratni dobi pravi organizator obrtni-
štva in je širil sloves naše obrti daleč v druge
dežele in države.

Kakšen je namen razstave? Kakor je g. pre-
sednik Ivan Ogrin kratko pojasnil zastopnikom
tiskarja, je ta, da razstava prikaže kvaliteto dobre
obrtiške izdelke, zlasti njih prednosti pred mno-

gimi tujimi industrijskimi proizvodi. Hkratu bo
razstava pokazala javnosti, kaj vse lahko in prav
dobro izdelujejo naši obrtniki in da je preveliko
uvažanje raznih izdelkov iz tujine prav nepotrebno,
skoraj škodljivo našemu gospodarstvu. Naši obrt-
niki mnoge izdelke izdelujejo ceneje in solidneje.

Razstava sama bo razdeljena v posamezne
stroke. Posebni paviljoni bodo za lesne stroke,
oblačilne stroke, za kovinske obrti, za keramiko
itd. Zanimiva bo tudi živilska obrt, kjer se bodo
kosali peki, slaščičarji in mesarji. Tiskarji, lito-
grafi, fotografi in knjigovezi nam bodo v mnogih
zanimivostih pokazali, kako je pri nas napredovala
grafična stroka. Stavbarstvo, zidarstvo, kamnose-
stvo, tesarstvo in slične stavbne obrti tudi ne
bodo zaostajale za drugimi na tej veliki obrtniški
razstavi.

V kulturno-zgodovinskem oddelku pa bodo po-
dani mnogi zgodovinski podatki o razvoju in na-
predku slovenskega obrtništva. Poleg te razstave
bo pa še poseben oddelk o strokovnih obrtnona-
daljalnih šolah. S to veliko razstavo pa bodo
združene razne večje prireditve. Pripravljalna dela
že doslej prav lepo napredujejo. Že sedaj vlada
med obrtniški krogi veliko zanimanje za raz-
stavo in lahko pričakujemo, da nam bo ta velika
razstava v jasni luči pokazala velik napredek slo-
venske obrti.

Dragocen okras mestne hiše v Ljubljani

Leta 1717 postavljena mestna hiša ljubljanska
je zaradi svojega z arkadami in sgrajiti okraše-
nega dvorišča najzlahtnejši dragulj baročne Ljub-
ljane. Njen višek je brez dvoma prekrasni vodnjak
v Ljubljani udomačenega italijanskega kiparja
Francesca Robba, ki je kot zet domačega kiparja
Misleja postal tudi ljubljanski meščan. Okrog tega
čudovitega vodnjaka so grupirana najlepša po-
slopja stare Ljubljane s škofijo, stolnico, rotov-
žem in drugimi bogatimi meščanskimi domovi.

Pred magistratom je torej najlepše delo naj-
slavnejšega kiparja, kar jih je delovalo v našem
mestu. Na rotovžu je pa v prvem nadstropju ohran-
jen njegov doprni kip cesarja Karla VI., ki je
leta 1728 obiskal Ljubljano. Ljubljanci so za
njegov sprejem postavili mogočen slavalok po na-
črtih mojstra Robbe. Ta slavalok je bil okrašen
s kiparskimi deli in tudi s slikami, a osrednja
figura slavaloka je bil doprni kip Karla VI., ki
ga obdajamo pred veliko magistratno zbornico.
Nad podobo cesarja je na slavaloku plaval veliki
leseni dvoglavi orel s cesarjevim monogramom
»C VI.« na prsih. Tega orla so pozneje Ljub-
ljanci obesili na pročelje mestne hiše, od koder
se je ob prevratu umaknil kot umetnina in zgo-
dovinski spomenik pod arkade rotovškega dvo-
rišča. Tako so nam ljubljanski mestni občje ohrani-
li a tega slavaloka dva kipa v mestni hiši, a
dva druga kipa so postavili na pročelje cerkve
sv. Florijana. Oba svetnika spominjata na ime
cesarja in predstavljata Karla Velikega in Karla
Boromejskega. Orel in ta dva svetnika seveda ni-
sta lastno ročno delo Robbov, pač so pa ti deko-
rativni kipi izdelani v njegovi delavnici.

Vodnjak pred rotovžem in doprni kip Karla
VI na magistratu sta v Ljubljani edina dva kipa
mojstra Robba, ki ne spadata v cerkveno umet-
nost, saj sploh nismo poznali drugih Robbinih
del posvete vsebine in so torej njegova posvelna
dela le izjema. In ljubljansko županstvo je bilo
tako srečno, da je k tema dvema izjemama moglo
dodati še tretje delo in z njim olupšati krasno
dvorišče mestne hiše.

S stopnišča bokalskega gradu se je namreč
pravkar preselil pod arkade magistrata čudovit
drugi Robbov vodnjak.

Izpod pečin in skal curlja studenček v pitko,
plemenito oblikovano kotlano. Pod drevesom sedi
na skali nežni Narcis in si ogleduje svoj lep
obraz v zrcalu tolmuna. Kakor vemo iz mitolo-
gije, se je nežni Narcis pri obdnavanju svoje
podobe zaljubil v samega sebe.

Lepotec ee ne more nagledati svojega ide-
alno lepega oblika in še danes zamaknjeno stmi
v zrcalo iz vodne gladine.

Deška figura Narcisa je v polovični naravni
velikosti izklesana iz zlahtnega belega marmorja,
ki je iz okolice Beljaka in iz Zreč. Skale in drevo
ter kotarja so iz rdečastega marmorja z Lesnega
brda, zdaj dodani podstavek je pa iz lepega po-
peškega temnosivega marmorja. Umetnina stoji
nasproti glavnega vhoda magistrata okraj dvori-
šča pod arkadami v okviru starih vrat, ki so
nekaj in bodo najbrž spet v kratkem skozi po-
slopje vodile na grad. Zeleni žanski kamen por-
tala, ki so ga v prejšnjih časih splošno uporab-
ljali v Ljubljani, se prav učinkovito prilaga rdeč-
kastemu kamnu z Lesnega brda. Na sklepniku
zazidanega portala je grb mesta Ljubljane.

Po ustnem izročilu, ki je prihajalo od roda
do roda in od lastnika do lastnika Bokale, je ta
vodnjak brez dvoma delo Robbe. Razen njih je
namreč tudi druga naša gospoda poznala, ohrani-
la in nam sporočila neko skrivno signaturo tega
mojstra. Poglejte desno roko Narcisovo! Z njo se
naslanja Narcis na levo koleno in so zato preti
roke graciozno razprti, edino edinec in prestane
sta stisnjena skupaj. Zdaj pa prste zamenjajte s
črkami: palec R, kazalec O, stisnjena sredinec in
prestanec naznačujeta nekaj enakega, torej BB, a
odmaknjeni mezinca A — Robba. Oglejte si tudi
figure na vodnjaku pred mestno hišo in druga
popolnoma gotova dela Robbe po ljubljanskim in
drugih cerkvah, pa boste povsod našli to njegovo
znamenje, nikjer pa njegovega podpisa s črkami.

Mesina hiša ljubljanska torej zdaj združuje
vsa znana posvetna dela tega največjega kiparja
stare Ljubljane. Postala je zakladnica bogatih
spominov in lepota, da z vedno večjo močjo pri-
vlačuje domačina in tuja.

Za obnovitev Prešernove rojstne hiše v Vrbi
so po tem, ko je bila po kr. banaki upravi že izda-
na knjižica darovalcev, še prispevali: Advokatska
zbornica v Ljubljani 3000 din, društvo Pravnik v
Ljubljani 500 din, dvorna gospa Švrljigova iz Za-
greba 1000 din, veletrgovec, predsednik Ivan Jela-
čič 1000 din, društvo slavistov Filozofske fakultete
v Ljubljani 160 din. Ivan Černe v St. Vidu nad
Ljubljano vitrino za denar Prešernove dobe in sve-
tilko v vežo, gospa prof. dr. A. Piskernik pribor iz
stare koroške slovenske hiše. Ker so restavracijska
dela približno preračunala dokaj presegla in ker se
jih je mnogo oglasilo, češ da bi radi prispevali, ako
niso še veli stroški poravnani, naznanja podpisani
odbor, da hvaležno sprejema vsak prispevek v ta
namen. Pošlje se lahko hranilnici državne banovi-
ne v Ljubljani (št. ček. računa 10.680) z opombo
Prešernova r. h. v Ljubljani sprejema prispevke
tudi Nova založba ali pa blagajnik Odbora F. S.
Finžgar, Dobrilova 30. — Odbor za odkup Preš-
ernove rojstne hiše.

Četrti dan kolesarskih dirk križem Srbije

Po enodnevnem počitku v Skoplju so včeraj
dirkači vozili četrti kos proge iz Skoplja v Niš z
opoldanskim počitkom v Vranju. Proga je bila
dolga 202 km. Število dirkačev, ki so včeraj na-
daljevali dirko križem Srbije, se je iz Belgrada
sem znižalo skoraj za polovico. Od 44 dirkačev jih
je včeraj v Skoplju štartalo le še 28. Vzrok števil-
nim odstopom dirkačev so slabe ceste in številni
defekti. Med onimi, ki so odstopili do Skoplja, so
Slovenci: Kačič, Stibernik, Krušič, Zerjal in Premik.
Dobro se drži Slovenec Peternej, ki je v celotni
oceni dvanaesti.

Iz Skoplja so včeraj dirkači štartali okoli 7
in prispeli na cilj prvega dela včerajšnje vožnje v
Vranje okoli pol 11. Huda borba je bila med Pro-
senikom, Grgcem in Tudosejem. Prosenik je vo-
dil skoraj do cilja, tik pred ciljem pa se je Romu-
nu Tudoseju posrečilo, da ga je prehitel za pol
kolesa. Po kosilu so dirkači nadaljevali pol proti
Nišu. Občinstvo in javne oblasti v Nišu so priredili
dirkačem lep sprejem. Na cilju so dirkače pričako-
vali ban moravske banovine, divizijski general in
župan. Na cilj so prispeli dirkači v naslednjem
redu:

1. Prosenik (Zagreb); 2. Grgac (Zagreb); 3.
Lavrih (Belgrad); 4. Pokupek (Zagreb); 5. Peter-
nej (Ljubljana); 6. Tudose (Romunija).

Romun Tudose je imel včeraj tik pred Nišem
prvi defekt na kolesu in je zato precej zaostal. V
celotni kvalifikaciji ga je prehitel Grgac, ki je
sedaj na drugem mestu.

Po četrtim dnevu dirk vodi Avgust Prosenik
s časom 24:52.12, drugi Stjepan Grgac 25:56.43,
tretji Konstantin Tudose 25:58.12.

Dirka se danes nadaljuje iz Niša v Kragujevac
z opoldanskim odmorom v Paraćinu.

Športne vesti

NOV SKLEP HRVATSKE ŠPORTSKE SLOGE

Zaradi zadnjega izrednega občnega zbora Ju-
goslovanske nogometne zveze je Hrvatska športska
sloga imela posebno sejo, na kateri je bil sprejet
naslednji sklep: Hrvatska športska sloga svetuje
klubom svojim članom, da do nadaljnjega ne od-
govarjajo na vprašanja JNZ glede točke 5 na iz-
redni seji upravnega odbora JNZ dne 24. maja t. l.

Hrvatska športska sloga sklicuje za dan 1. ju-
nija ob 7 zvečer sejo, na kateri bodo sprejeti sklepi
o važnih vprašanjih, ki se tičejo hrvatskega športa.

Dva hrvatska kluba, Concordia in Split, ki ju
je JNZ pozvala, naj odgovorita, ali bosta sodelo-
vala na kvalifikacijskih tekmah z ligaško prvenstvo,
sta odgovorila, da odklanjata sodelovanje. Gradjan-
ski, Hašk in Hajduk na vprašanje JNZ še niso od-
govorili.

Jugoslavija: Italija 1:1.

Včeraj popoldne ob pol 3. se je začel v
Milanu teniški boj za Davisov pokal med repre-
zentancama Jugoslavije in Italije. Kakor smo že
poročali, sta bili včeraj na sporedu dve posa-
mični igri in sicer med Mitičem in Canepelom
ter Punčecem in De Stefanijem. Pred pričetkom
boja je godba odigrala obe državni himni. Tekmi
je prisostvovalo 2700 gledalcev.

Kot prvi par sta nastopila Mitič in Canepelo.
V prvem setu je Canepelo z zelo lepo igro zma-
gal z rezultatom 6:3. Mitič je mnogo žog izgubil
v mreži. Canepelo pa je bil zelo hiter in spreten
igralec. Tudi drugi set je Mitič izgubil z rezul-
tatom 6:3. Mitič je postal v tem setu zelo nervozen
in je igral slabo. V tretjem setu je Mitič zaigral
malo boljše in je vodil že s 4:0. Nato pa je ne-
nadno popustil in izgubil tudi tretji set s 7:5.

Za prvim parom sta nastopila Franjo Punčec
in prvi igralec Italije De Stefani. V prvem setu
je Italijan vodil 2:1. Punčec pa se hitro znašel in
zmagal s 6:4. Igra obeh igralcev je bila zelo lepa
natančna. Punčec je svojega starejšega nasprot-
nika utrudil zlasti z dolgimi žogami. V drugem
setu je Punčec igral še zbraneje in je vodil že
s 4:0. De Stefaniju se je poznalo, da je bil utru-
jen in se mu je posrečilo doseči samo en games.
V tretjem setu je občinstvo zelo navdušeno navi-
jalo za De Stefanija. De Stefaniju se je res po-
srečilo, da je prišel v vodstvo s 4:2. Punčec pa
je najprej izenačil na 5:5, nato pa je z odlično
in natančno igro zmagal z 7:5.

Stanje točk po prvem dnevu je 1:1. Dvojbo se
danes nadaljuje z igro v dvojce. Za Jugoslavijo na-
stopita Punčec—Mitič, za Italijo pa Taroni in Cu-
celi (Kucelj).

V Londonu je na splošno presenečenje v
teniskem dvojboju med Anglijo in Francijo v dou-
bleju zmagala Anglija, ki zdaj vodi z 2:1. Hare-
Wilde sta premagala Petraja in Filozajza s 6:3,
6:3, 3:6, 4:6, 6:3.

Na izlet!

O binkoštnih praznikih vsi v Župana
Permeta jamo pri Grosuplju. — Oba
dneva janec na ražnju. V ponedeljek
veselica z godbo

Vremensko poročilo

»Slovenskega doma«

Kraj	Baromet- sko stanje	Tempe- ratura v °C		Padavina v mm	Veter (smernost, jakost)	Pada- vine	
		naj- večja	naj- manjša			m/m	vrsta
Ljubljana	763.6	20.0	13.6	87	10	0	0.2 dež
Maribor	761.7	20.1	12.0	70	10	NW ₁	—
Zagreb	763.1	21.0	11.0	70	10	WNN ₂	—
Belgrad	761.3	17.0	10.0	80	10	W ₂	—
Sarajevo	763.2	20.0	6.0	70	10	0	—
Vis	762.0	19.0	12.0	40	6	0	—
Split	761.7	24.0	14.0	60	6	NE ₁	—
Kumbar	760.6	21.0	12.0	70	4	SE ₂	—
Rab	762.0	20.0	14.0	60	10	0	—
Dubrovnik	760.5	20.0	11.0	50	6	NE ₂	—

Vremenska napoved: Večinoma oblačno in
spremenljivo vreme. Po nekod manjše padavine.
Toplotna stanje neizpremenjeno.

Koledar

Danec, sobota, 27. maja. Janez.
Nedelja, 28. maja: Binkošti. Prihod Sv. Duha.

Obvestila

Nočno službo imajo lekarne: dr. Kmet, Dunaj-
ska cesta 43; mr. Trnkoczy, Mestni trg 4; mr.
Ustar, Selenburgova ulica 7.

Nedeljsko zdravniško dežurno službo bo
opravljali od sobote ob 8 zvečer do ponedeljka ob
8 zjutraj mestni zdravnik dr. Ciber Fran, Srbska
ulica št. 7-1, telefon št. 36-41. — V ponedeljek ob
8 zjutraj do torka ob 8 zjutraj pa mestni zdravnik
dr. Logar Ivan, Knezova ulica 84-1, tel. št. 41-52.

Maša za izletnike, ki pojdejo jutri v Benetke,
bo ob 3 zjutraj v kapeli Vzajemne zavarovalnice.
Uprava občine Ig pri Ljubljani razglasa, da
bo v četrtek po binkošti, t. j. dne 1. junija 1939
na lgu redni letni živinski in kramarski sejm. Do-
gon živine pa je prepovedan iz sledečih občin:
Medvode, Dev. Marija v Polju, Dobrunj, Šmarje,
Slivnica-Zalna, Dol in Dolsko. Kupci vabljeni!

Gospodinje — matere, ako ste se namenile
nabaviti sebi ali svojim hčerkam nove poletne
obleke, počakajte na razstavo slovenskih vezenin,
ki bo na velesejmu v paviljonu »K« od 3.—12. ju-
nija. Razstavo pripravlja Splošno žensko društvo
in Zveza gospodinj v Ljubljani. Na njej boste spo-
znale naš pravi okus. Marsikaj boste lahko ku-
pile, marsikaj naročile ali si same omislile po-
nešteti lep in privlačnih zgledih. Z lastnim
osebnim, na narodno bit se naslanjajočim okusom,
ne bomo nikoli zašle v smešnost, ki jo izzeve
vsaka pretirana modna novost. Z vzgojo lastnega
narodnega okusa bomo dvignile svojo narodno za-
vest, naši zemlji pa dale slovenski značaj.

Skoraj ga ni Slovenca, ki bi ne imel veselja
in daru za glasbo in petje. Zato je naša glasbena
kultura na evropski višini. Skoraj vsakdo pri nas
na igri vsaj na en instrument in je zato tudi
izdelovanje glasbil pri nas zelo razvito. Naši izde-
lovalci glasbil bodo svoje raznovrstne izdelke raz-
stavili na Ljubljanske mvelesejmu od 3.—12. ju-
nija t. l.

Cene vstopnicam in legitimacijam za obisk
Ljubljanskega velesejma, ki bo od 8. do 12. junija:
1. Za tiste, ki bodo s pomočjo rumene železni-
ške izkaznice po 2 din izkoristili 50% popust na
železnici:

a) ako je vozna karta do Ljubljane veljala do
25 din, dobi obiskovalce pri velesajmski blagajni
vstopnico za 10 din, ki daje pravico do enega
dnevnega in enega večernega obiska velesejma.

b) Ako je karta veljala do 60 din, dobi obi-
skovalec vstopnico za 15 din, ki daje pravico na
tri dnevne in tri večerne obiske velesejma.

c) Ako je karta veljala preko 60 din, dobi
obiskovalec vstopnico za 25 din, ki daje pravico na
pet dnevni in pet večernih obiskov velesejma.

2. Za Ljubljance, odnosno tiste, ki se voznihi
olajšav ne bodo posluževali, stane legitimacija 25
din in daje pravico na 10 dnevni in 10 večernih
obiskov velesejma.

Vstopnica za enkratni poset velesejma stane
10 din.

Rejee malih živali, 6. številka je pravkar iz-
šla s sledečo vsebino: Naravna vzgoja piščancev -
Perutinarstvo amatersko - Trajno nesnosti pri
kokoših - Kako si vzgojimo kokoš jajčarico - Beli
dunajci - Vreja mladice - Plemenski kozel -
Ko zapuščajo mladi kanarčki gnez

Romar, kakršnega niti v Lurdu še ni bilo

Človek z „jeklenimi pljuči“, ki daje zgled, kako je treba biti vdan v božjo voljo

Pretekli ponedeljek je priplula okoli poldneva v francosko pristanišče Le Havre velika francoska prekoceanska ladja »Normandie«. Časnikarji so vedeli že prej, da se bo s to ladjo pripeljal v Francijo tudi Fred Snite, »človek z jeklenimi pljuči«, sin bančnika iz Chicaga. Posebni poročevalci francoskih časopisov so imeli ta dan spet velik dogodek, o katerem bodo lahko svojim časopisom gotovo poslali takšna poročila, da jih bodo ljudje tudi z velikim veseljem in zanimanjem brali. Ker Freda Snita z njegovimi »jeklenimi pljuči«, pripravo, s katero ta človek umetno diha, niso takoj prenesli iz ladje »Normandie«, so časnikarji zaprosili za sprejem na ladji sami, ker jim časnikarska žilica ni dala potrpljenja. Sprejel jih je čikaška bankir, oče nesrečnega Freda Snita, sam. Ljudje, ki jim sočustvovanje ni tuje, vsaj smatrajo Freda za nesrečnega človeka, čeprav on sam pravi, da se niti malo ne počuti pomilovanja vrednega.

Oče Freda Snita je časnikarje sprejel zelo ljubezljivo, naravnost po ameriškansko ljubezljivo. Ne da bi čakal na časnikarska vprašanja, jim je že kar sam začel pripovedovati o svojem sinu in o tem, kako je prebil dolgo vožnjo iz Amerike v Evropo. Kakor se je videlo iz njegovega pripovedovanja, je bil tudi oče zelo navdušen in zadovoljen s to vožnjo gotovo še prav posebno zato, ker jo je njegov sin tako dobro prestal. Tako je začel pripovedovati časnikarjem, ki so radovedno čakali na njegovo »izjavo« s svinčnikom in beležnico v roki:

»Fred se je kar dobro počutil med vožnjo, kot ponavadi. Igral je bridge in bil med potjo ves čas tudi precej segav. To mu je pač prirojeno. Po dvakrat na dan so ga odpeljali na sprehod po krovu. Zabljudil se je, da bo vsak dan pri ev. maši. Toda na ladji ni bilo nobenega duhovnika. Zato je poslušal mašo po radiu iz Londona.

Ganljivo pismo, ki ga je pisal svojim tovarišem v Ameriko

Tu vam lahko pokažem pismo, ki ga je pisal svojim tovarišem v Ameriko. To ganljivo pismo razodeva vsa čustva, ki so bolnega sina navdajala, razodeva pa tudi njegovo dušo tedaj, ko je molil k Bogu. Takole piše med drugim svojim tovarišem:

»Gotovo Vas bo zanimalo, kakšna čustva so me navdajala med vožnjo, za katero sem se odločil. Morda mislite, da pričakujem, da mi bo Bog gotovo vrnil moje telesno zdravje in da je to moja najbolj vroča želja v teh mladih letih? Ali pa morda celo mislite, kako zelo bom razočaran in obupan, če me Bog ne usliši?

Če tako mislite, potem vam moram na kratko odgovoriti samo — »ne!« Rad bi prosil Boga in sveto Devico, naj mi pomagata. Vem, da Bog more to storiti. Uklonil se bom vdano njegovi volji, pa naj odloči kakorkoli že. Vedno se bom počutil srečnega in zadovoljnega, kakor sem bil grečen

in zadovoljen vse do danes. Če bo Bog odločil, da moram zapustiti ta svet pri teh letih, ki jih imam zdaj, bom tudi zadovoljen, ker vem, da je to božja volja.

Se vedno poln upanja

V splošnem pa mislim, da je moje zdravstveno stanje takšno, da mi more dajati vse upanje. Moje ohromele mišice delajo čedalje bolje in se počutim dobro razpoloženo. Zdravje se mi je celo že toliko zboljšalo, da lahko vsak dan že pol ure diham brez te svoje umetne dihalne priprave, brez teh »jeklenih pljuč«. Sem eden onih redkih ljudi ki nimajo v življenju nobenih predsodkov.

Časnikarji so napeto poslušali to izpoved mladega Freda Snita ki jo je pred njimi v pismu poveljal njegov oče. Z ničemer bi jim ne mogel povedati o svojem sinu več, kakor da jim je prebral njegovo pismo, v katerem je razodeta duša mladega, Bogu vdanega človeka, ki ni obupal nad svojim življenjem in si ga tudi ni vzel kot nešteti drugi, telesno zdravi, a bolni na duši, ki mislijo, da je tedaj, ko telo umre, vsega konec.

Morda so časnikarji pričakovali da jim bo Fredov oče povedal kaj drugega, bolj zabavnega. Ko pa jim je prebral pismo svojega sina, so nenadno prenehali biti radovedni, ker se jim je zadelo, da bi bilo vsako nadaljnje vprašanje že kar nedostojno. Zahvalili so se ljubezljivemu Fredovemu očetu in se poslovili, v časopisih pa je drugi dan v celoti izšlo omenjeno ganljivo pismo, ki ga je Fred napisal svojim tovarišem v Ameriko.

Svojevrsna »karavana« iz Le Havra v Lurd

Fred Snite je ostal v Le Havru na ladji »Normandie« še čez noč. Drugi dan pa je bilo po posredovanju ameriškega poslanstva v Parizu rešeno tudi vprašanje carine, ki bi jo bilo treba plačati, predno bi Freda prenesli na francoska tla. Zjutraj ob 8 je krenila ta žalostna »karavana« na pot proti Lurdu, kamor je Fred namenjen. Prvi dan je prišla v Tours.

Pred hotelom v Toursu, kamor se je Fred Snite pripeljal v sredo, se je zbrala velika množica ljudi, ki so hoteli na »sak način« videti nesrečnega Amerikanca. Naval na avtomobil ali bolje rečeno na potujočo kliniko, s katero se vozi Fred proti Lurdu, je bil v Toursu tak, da je moral močan oddelek policije vzdrževati red. Tudi tu je »človek z jeklenimi pljuči« dal časnikarjem izjavo, v kateri je poudaril, da je izvredno prestal dolgo pot iz Amerike in tudi prvi dan svojega potovanja po Franciji od Le Havra do Toursa. Dejal je, da mu je bilo tudi vreme zelo naklonjeno in si je med potjo lahko ogledal lepe francoske kraje. Bil je naravnost navdušen nad njimi. Predvsem je občudoval krasno katedralo v Chartresu, pred katero je na njegovo željo morala vsa »karavana« dalj časa čakati, da si jo je ogledal

Podpis berlinskega pakta: Od leve na desno: grof Ciano, kancler Hitler, von Ribbentrop

in opravil svojo pobožnost. »Videl sem dolino reke Loire« — je dejal — »ter krasne gradove, ki stoje v njeje.

Radovednežem, ki so preveč silili vanj, je kratko dejal: »Bodite tako dobri in me pustite nekaj časa v miru!«

Dekle iz Toursa mu je prinesla šopek rož

Nepopisno pa je bil Fred Snite ganjen, ko mu je neko dekle v Toursu poklonilo krasen šopek domačih rož in mu v imenu tamkajšnjega prebivalstva izrazila tople želje, da bi ga Marija v Lurdu uslišala in mu podelila zdravje.

V četrtek so Snita pripeljali že do Bordeauxa, kjer so mu priredili prav tako prirčen sprejem in mu tudi izrazili želje, da bi ozdravil. Včeraj pa se je že pripeljal v Lurd pred čudežno votlino. Dejal je, da tako srečen se ni bil nikdar v svojem življenju, kot ta dan, ko je zagledal pred seboj čudežno podobo lurske Marije.

Pri plavanju od San Rema do Korzike se je izgubil

Svetovni plavalni prvak F. Waldemar Werner, mešanec svobodnega mesta Gdanska, je izjavil, da bo preplaval progo 200 km od San Rema do Korzike. Svetovni prvak je dejal, da mu bo za to potrebno približno 60 ur, če bo morje mirno, ter 75 ur, če bo nemirno. Spremljati ga morata pri tem plavanju mala jadrnica z nekim prijateljem zdravnikom in nekim madžarskim časnikarjem. Ker pa je bilo morje včeraj precej nemirno, jadrnica ni prišla na dogovorjeni kraj. Zato je Fritz Waldemar Werner ob 11 dopoldne sam začel plavati. Ker je morje postajalo vedno bolj nemirno, je pristaniška oblast obvestila telefonično vsa obalska oblastva o nameri Wernerja ter odredila, da se Wernerju prepreči nadaljnje plavanje. Okoli 18 je javila neka jadrnica, da se plavalec nahaja v zalivu San Remo v višini Rta San Martino in da se ni hotel popeti na jadrnico. Jadrnica je o vsem obvestila pristaniško oblast v San Remu, ki je takoj poslala motorni čoln na pomoč plavalcu. Motorni čoln se je vrnil ob 20 v luko ne da bi bil našel plavca. Smatra se, da se je Werner sam vrnil na obalo in da se nahaja v nekem manjšem pristanišču, če ni utonil.

Razvoj italijanske industrije

Po podatkih, objavljenih v gospodarskih poročilih agencije Stefani, se je od januarja 1938 do dne, ko je stopil v veljavo zakon o pospeševanju razvoja italijanske industrije, na Apeninskem polotoku število industrijskih podjetij povečalo na 2805. Kapital, ki so ga investirali v navedena podjetja, dosega vsoto 3 milijarde 140 milj. lir. Pogonska sila v teh podjetjih se je povečala za 150.000 ks, delovna moč pa za 120 tisoč delavcev. Statistični podatki kažejo, da se pogonska sila, delovna sila in kapital od 1. 1937 dalje neprestano večajo. V preteklem letu se je število novih podjetij in industrijskih naprav, ki jih je bilo leta 1937 555, povečalo na 987, število delavcev pa od 30 na 40 tisoč.

Izid šahovskega boja v Stuttgartu

Dr. Vidmar na tretjem mestu

Končni rezultat evropskega šahovskega turnirja je sledeči: Bogoljubov 7 in pol (od 11 možnih) toč. Richter 7, Eliskases, Engels, Kieninger in dr. Vidmar 6 in pol, Foltys 5 in pol, O'Keley 5, Grob 4 in pol, Hees in Stali 4 ter Szily 2 in pol točke.

Na letošnjem kongresu bivših bojevnikov od 3. do 5. junija v Kasslu v Nemčiji bo tudi cela vrsta uglednih osebnosti iz tujine. Svoj prihod so prijavili japonski in bolgarski poslanik v Berlinu, finski, italijanski, japonski, španski in madžarski vojaški ataše. Na kongresu bodo zastopane tudi delegacije italijanske, bolgarske, madžarske in finske organizacije bivših bojevnikov. Na kongres pride tudi cela vrsta bivših španskih častnikov. Finsko zastopstvo šteje 200 ljudi.

Programi Radio Ljubljana

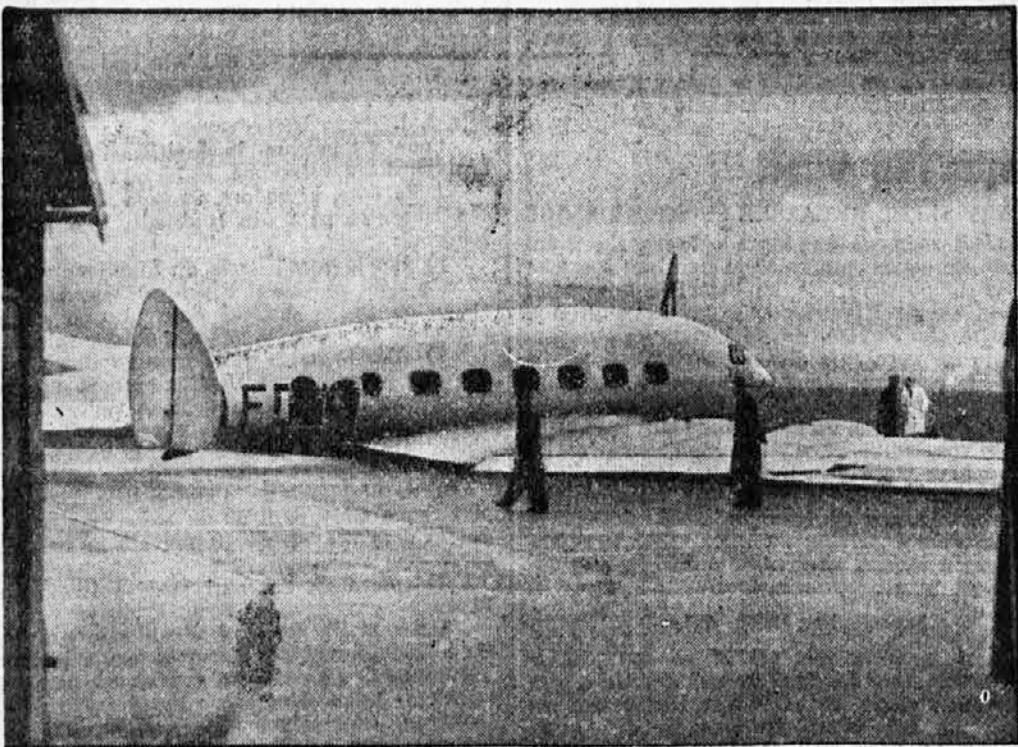
Sobota, 27. maja: 12 Vsakemu nekaj, nekaj za vse — plošče za ploščo, naslovov pa ne! — 12.45 Poročila — 13.20 Napovedi — 13.30 Vsakemu nekaj, nekaj za vse — ploščo za ploščo, naslovov pa ne! — 14. Napovedi — 17. Otrška ura: a) Selma Lagerlöf: Kako je Niels Holgersen popotoval z divjimi gosmi. Povest v nadaljevanjih. b) Kramljanje z otroki (gđ. Komarova) — 17.50 Pregled snove — 18. Za delovno igrar Radijski orkester — 18.40 Pogovori a) poslušalci — 19. Napovedi, poročila — 19.30 Nac. ura: Slava naše trto (Kostu P. povič, Bgd) — 20. O znanjst politiki (g. ured. dr. Al. Kuhar) — 20.30 Vembar: Mi pa nismo takšni! Pisan večer. Izjava radijske igralne družina. Vodi inž. Pengov — 22. Napovedi, poročila — 22.15 Za dober konec, igra Radijski orkester.

Nedelja, 28. maja: 8 Vesel jutranji pozdrav (plošče) — 8.45 Napovedi poročila — 9. Prenos cerkvene glasbe iz stolnice — 9.45 Verski govor (g. dr. C. Potčnik) — 10. Zbor českých učiteljev (plošče) — 10.30 Koncert ruske glasbe. Klavir solo: g. dr. Roman Klasing, ojačeni Radijski orkester. Dirigent D. M. Sijaneec — 12. Vse mogosta, kar kdo hoče (plošče po željah) — 13. Napovedi, poročila — 13.20 Trio za flauto, violino in čelo (gg. St. Korosec, A. Jermol, L. Comelli) — 14. Pesmi iz zvočnih filmov (plošče) — 17. Za birmance iz birmanske prizori, Radijski orkester in plošče — 19. Napovedi, poročila — 19.30 Nac. ura: Binkoštni narodni običaji (R. Dostal, Lj.) — 19.50 Prenos šmarice iz trnovske cerkve — 20.30 Violinski koncert (gđ. Francka Ornikova) — 21.15 Plošče — 22. Napovedi, poročila — 22.15 Kitara in klavir (gg. Prek Stanko, Eiletz Rafael).

Ponedeljek, 29. maja: 9 Napovedi, poročila — 9.15 Plošče — 9.45 Verski govor (g. p. dr. Guido Rant) — 10. Prenos pontifikalne maše z Rakovnika — 11.30 Koncert vojne godbe — 13. Napovedi, poročila — 13.20 Radijski orkester — 17. Kmet. ur. Zlatenjak vrančnega in šumečega prisađa pri živalstvu (g. dr. Ziberti) — 17.30 Trboveljski pevski jazz-kvartet in duet harmonik (brata Goloba) — 19. Napovedi, poročila — 19.30 Nac. ura: Domoljubje je osnova poezije in umetnosti (V. Petrovič, Bgd) — 19.50 Operetni napravi: g. Ado Darian, ga. Dragica Sokova in Radijski orkester — 21.30 Plošče — 22. Napovedi, poročila — 22.15 Citraski dueti (gg. Mezgolis Emil, Hebelin Marjan).

Drugi programi

Sobota, 27. maja: Belgrad: 21. Koncert — Zagreb: 20. Prenos opere iz Narodnega gledališča — Praga: 20. Koncert zabavne glasbe — Sofija: 19.30 Pevski koncert — Varšava: 21. Prenos z nogometne tekme med Belgijo in Poljsko — Berlin: 20.15 Pisan koncert. RO in solisti — Budimpešta: 22. Plošča glasba — Dunaj: 22.30 Zabavni koncert — Paris: 20.30 Koncert godalnega kvinteta godbe Republikanske garde.

Letalo srečno pristalo — brez kolesja. Nekatera najmodernejša letala imajo tako kolesje, da se med poletom lahko potegne v trup, da ima letalo manj zračnega upora. Nekemu angleškemu letalu pa se je zgodilo, da se kolesje pred pristajanjem ni hotelo pravčasno sprožiti in se je moralo letalo takorekoc s trupom vleči na zemljo. Spretnosti pilota se je zahvaljati, da je letalo, v katerem je bilo 18 potnikov, kljub temu srečno pristalo

Poslednja zapoved

Čez čas sta iz hangarja pridrseli dve letali čisto tiho izginili v somraku proti sredi letališča. Senci sta naglo pregledali gorivo in olje ter preskusili motorje. Vse je bilo v redu.

Senci sta se naglo vzpeli v letali ter vžgali motorje. Rani hrum je prestrašil celo starega petelina, ki je še podremaval, da se je razburil in začel razburjeno vpiti.

Motorja sta zaronela in potegnili letali po ravnem zelenem travniku, ki je bil podoben temni preprogi. Čez nekaj trenutkov sta se letali pognali od tal in se pomikali proti vzhodnemu obzorju, kjer se je začela kazati rahla, rožnata slutnja o bližnjem dnevu...

Ko sta se oglasila motorja in se je grad začel tresti ob njem hrumenju, se je major Brand nenadno prebudil. Zdrznil se je ter se zravnil v postelji. Prvi trenutek mu je glavno prešinila misel, da so prileteli nad letališče Nemci. Zdelo se mu je, da sanja, saj se kaj takega še ni bilo nikdar zgodilo. Mel si je oči in se nekajkrat udaril s pestjo po glavi, da se je prepričal, da bdi in da je vse,

kar sliši, resnica. Potem je planil s postelje, v naglici zmetal nase nekaj obleke ter se zapodil po stopnicah in pred grad.

Spodaj je že dobil pribočnika Phippsa, vsega razburjenega. Tudi njega je bilo vrolo iz postelje grmenje letal.

Major je naglo vprašal:

»Kaj je s temi letali? Čigava so?«

Phipps mu ni nič odgovarjal, marveč mu je z roko zamahnil proti odprtemu hangarju, odkoder je v mehkih tleh držala sveža sled proti sredi letališča.

Major je v trenutku razumel. Zdelo se mu je nekaj, toda vseeno je še vprašal pribočnika:

»Kdo bi to bil, kaj se vam zdi, Phipps?«

Phipps ga je pogledal in videl takoj, da se tudi majorju že svita, kaj in kako je s temi letali. Dejal je:

»Kdo neki! Samo dva človeka na letališču sta sposobna storiti kaj takega.«

Brand je rekel:

»Mislite Courtneyja in Scotta?«

Pribočnik je pokimal.

18 Stopila sta do hangarja ter se tam do kraja prepirala o tem, da sta Courtney in Scott naskrivaj, proti povelju odletela. Vzela sta dve največji letali, videti je bilo tudi, da sta se dobro založila z bombami in z gorivom.

Brandu je šinila v glavo misel. Poklical je Phippsa, ki je nekaj brskal po tleh:

»Phipps! Tecite brž v mojo sobo in pogledajte, če so čevlji, ki jih je snoči vrnil Nemec, še pri postelji?«

Phipps je brž izpolnil povelje, a se takoj vrnil s sporočilom, da čevljev ni več — kar se je poveljniku že prej zdelo. Zdal mu je bilo vse jasno.

Scott in Courtney sta odletela s čevlji in z bombami, da se masčujeta Nemcu za včerašnje žalitev.

Brand se je naglo obrnil in zamrmral:

»Mislim, da je to pot konec z njima...«

Phipps je zmignil z rameni ter najbrž misle spet na pisma, ki jih bo treba pisati domov.

Ko je major že krenil proti gradu, se je še enkrat ustavil, stisnil pest in zagrozil:

»Ampak, če se mi vrnete...!«

Nemško letalsko oporišče je ležalo kakih šestnajst kilometrov za nemško bojno črto. Na eni strani ga je varoval strm hrib, na drugi pa neprediren gozd, tako da je bilo treba nanj skoraj pasti. Pilotom je bilo treba pri pristajanju in

pri odletanju dosti spretnosti, da se niso kam zaleteli.

To jutro je življenje na nemškem letališču potekalo navadno kakor sleherni dan. Kakih deset letal je stalo pred hangarji, odkoder so jih bili mehaniki zvezli že navsezgodaj in jih pregledavali ter mazali. Mehanike je pazil nižji častnik, ki je kadil debelo cigareto očitno svojega izdelka.

Piloti so bili ravno dobro vstali in so zajtrkovali v jedilnici. Jedilnica je bila nameščena v nizki kmečki hiši na robu gozda. Življenje tam je bilo zdaj ob zori čisto podobno življenju v angleški kantini na oni strani bojišča, le da so Angleži z jedjo in s pijačo bolj razmetavali kakor pa Nemci. Vse je bilo tako kakor tam... Če se ne bi bila angleška letala po znamenju razlikovala od nemških, bi bil človek mislil, da so last enega gospodarja in bi skoraj vprašal, čemu se potemtakem preganjajo na življenje in smrt...

Ravno se je bilo dobro razsvetlilo. Nemške prednje straže so se ravno menjale, ko je previden vojak zaslišal visoko nad bojiščem brnenje letal.

Brž je planil do telefona ter sporočil nenadno novico poveljstvu straže. Poveljnik je vest še tisti trenutek poslal najprej in v nemških črtah ter na letališču se je začelo živo gibanje, beganje in pripravljanje.

Medtem ko so za nemškimi črtami trobili alarm, sta Scott in Courtney letela drug ob drugem proti nemškemu leta-

lišču. Gledala sta podse in okoli sebe, ne da bi se bila kaj dosti menila drug za drugega.

Brez velikih besedi in nepotrebnega govornjenja sta bila snoči skovala načrt za ta masčevalni polet. To je bil norski korak, katerega jima major ne bi bil nikdar dovolil. Vedela sta to, zato sta sklenila izvesti ga naskrivaj. Hotela sta oprati sramoto, ki jim jo je bil vsem prizadel von Richter, ki se je tako grdo ponorčeval z njim, ko jim je prinesel tiste čevlje in jim sporočil, naj drugič rajši ostanemo na tleh...

Njuni letali sta z vso naglico hiteli proti nemškemu letališču. Na obzorju se je že kazal rahel obris hriba, ki je varoval letališče.

Courtney se je ozrl k Scottu. Tudi ta ga je ta trenutke gledal in se režal pod svojimi velikimi naočniki. Zamahnila sta drug drugemu z roko. Courtney je potegnil iz vnožja nemški čevljev ter z njim pomahal Scottu. Ta je pokimal, češ da razume. Nato sta med smehom letela dalje.

Motorja sta grmela v veliki višini. Že sta bila Scott in Courtney preletela sovravno bojno črto. Dvignila sta se še malo in čez nekaj trenutkov sta skozi presledek v oblakih pod sabo zagledala nemško letališče.

Courtney je zdaj spet pomahnil Scottu v znamenju, da se je treba zažeti spuščati. Takoj nato je obrnil letalo ter v strmih zavojih švigal proti zemlji, tako strmo, kakor da pada...